İşçi Sınıfının Savaş Yolunda

DURUM

durum-online.com bilgi@durum-online.com

Kim ki Masal Okumaktan Bıktı!..

Haber, Yorum, Bildiri Sayı: 10 / Nisan 2020

Başyazı

Quo vadis? Nereye gidiyoruz?

Demokrasiye mi faşizme mi?

Korona virüsü salgını kapitalizmi sorgulatıyor

KORONA virüsü dünyada ve Türkiye'de hızla yayılıyor. Virüsün merkezi çıktığı Çin'den batıya, dünyanın en zengin kapitalist ülkelerine kaydı. Dünya Sağlık Örgütü virüsün merkezinin şu an Avrupa ol-

Devamı 34. Sayfada

Bu Sayıda

- *Deprem Felaket mi ? /* Mümin TOPRAK *(S.2)*
- *Günümüzde Genç Olmak /* Levent FİDAN *(S.6)*
- *Burjuva Basın Özgürlüğü /* Önder UTKU *(S.8)*
- *Türkiye Suriye'den Hemen Çekilmelidir!* Savaş YENER *(S.11)*
- *İdlib'den Çekilmeli, Erdoğan İstifa Etmelidir! (S.16)*
- *Kadınlar Günü ve Ülkemizde Kadın Cinayetleri (S.21)*
- *Kadın Cinayetleri ve Panik Atak /* Gülden AKAR *(S.22)*
- *8 Adar 2020 / (S.24)*
- *Korona Salgını /* Mümin TOPRAK *(S.1-28)*
- *Başyazı / Devamı (S.34)*
- *Halkımıza Çağrı / Bangewazî* TKP 1920 *(S.42-43)*

8 Mart 2020 Kadınlar Günü ve Ülkemizde Kadın Cinayetleri

8 Mart kadınlarımıza ve dünya kadınlarına kutlu olsun!

8 Mart Dünya Kadınlar Günü kadınların sömürüye, baskıya, eşitsizliğe karşı uluslararası mücadele günü. Fabrikalarda, iş yerlerinde ücret eşitsizliğine, ailede çifte sömürüye, toplumda kadına yönelik şiddete ve tacize karşı direnme günü. Kadın haklarını savunma günü. Hem bayram hem savaş günü.

İlk kez 8 Mart Dünya

Devamı 21. sayfada

8 Adar 2020 roja jinên cîhanê û kuştina jinan li welatê me.

8 Adar li jinên me û li jinên cîhanê pîroz be.

8 Adar di qada navnetewî de roja jinan ya tekoşîna dijî zêrandin, zordestî, ne yeksaniyê ye. Roja berxwedana li dijî ne wekheviya heqdestî li karxanan û

Dewama wê li rûpela 24

Korona virüsü salgını ve bir kez daha ortaya çıkan Kapitalizmin gerçek "çirkin" yüzü

Mümin TOPRAK

İNSANLIK korona virüsü denen çok tehlikeli bir salgın hastalıkla karşı karşıya. Önce Çin'de görülen ve sonra hızla tüm dünyaya yayılan bu salgın (pandemi) hayatın tüm alanlarını: kişisel ve toplumsal alanları, iş ve ekonomik hayatı, sosyal ve kültürel yaşamı, sağlık ve eğitim alanını, aklımıza gelebilecek tüm faaliyetlerimizi etkilemektedir. Bu şimdiye kadarki salgın hastalıklara benzemiyor. Solunum organlarına, akciğere yerleşip hızla üreyen tehlikeli, bulaşıcı, ölümcül bir hastalık. Ne aşısı ne de tedavisi

Devamı 28. Sayfada

Devamı 42-43. Sayfada

Deprem felaket mi, nimet mi?

Mümin Toprak

BU günlerde depremin bir nimet olduğunu söylemek kolay bir iş değildir. Çünkü ülkenin doğusundan batısına kadar arka arkaya acı deprem haberi gelmektedir. Elazığ'da 6,8 büyüklüğündeki depremde enkaz altında hayatını kaybedenlerin sayısı 41'e yükseldi, yaralı sayısı 1607'e çıktı. Manisa 5,1 büyüklüğünde bir depremle yine sallandı. Vatandaş evlere girmekten korkuyor, geceyi sokaklarda geçirdi. Marmaris'te 5,4 büyüklüğünde deprem. Can kaybı yok, hasar var. Doğu Anadolu fay hattı canlandı. Maraş'ta da deprem beklenebilir. Bu felaket haberleri arasında depremin bir nimet, hele ülkenin bir zenginliği olduğu üzerinde konuşmak mümkün mü? En azından kolay değil!

Deprem bir doğal afettir. Bazılarına göre bu doğal afet takdir-i ilahidir, Allah'ın insanları imtihan etmek için bir fiili, bir takdiri, isteğidir. Allah'ın bir felaketi, cezasıdır. Bazılarına göre ise deprem tabiatın bir yasallığıdır, kaçınılmazdır, ama bir felaket olmayabilir. Depremin takdir-i ilahi olduğunu söyleyenler görevi halkı uyutmak, manipüle etmek olan din tüccarları ve bazı politikacılardır. Depremin doğanın oluşumundan gelen bir yasallık olduğunu söyleyenler ise bilim insanlarıdır.

Bu depremde depremin bir takdir-i ilahi, önlenemeyecek bir felaket olduğunu söyleyenlerden biri de Erdoğan'dır. Deprem sonrası Elazığ'a giden ve Elazığ'da depremde hayatını kaybeden Ayşegül Hanım ve çocuğunun cenaze namazına katılan Erdoğan, namazdan sonra halka şu açıklamaları yapabiliyordu: *"Tabii bu tür afetler bizler için büyük bir imtihan ve böyle bir imtihanı milletçe biz hep sabırla davrandık. Biz Van depremini yaşadık, Simav'ı, Düzce'yi Sakarya'yı yaşadık... Şimdi yine bir imtihandayız.. Biz hakkında surenin de bulunduğu bu deprem olayları hakkında teslimiyetin en güzelini hep verdik veriyoruz. Şimdi de böyle bir imtihanla karşı karşıyayız. Az önce diyanet İşleri Başkanımız bunun kıyametin bir tefsiri olarak, yani insanın ölümünün bir küçük kıyamet olduğunu bilenlerdeniz. Ama bu kardeşlerimiz inanıyorum ki rabbimin cennet müjdesine kavuşanlardan..."* Erdoğan için depremde ölenler "kader-i ilahidir", cennette yerleri hazırdır, bu Allah'ın bir müjdesidir. Önlem alınmadı, bir şey yapılmadı gibi eleştirilerle hükümeti suçlamaya kalkanlar Allah'ın takdirine, imtihanına karşı gelenlerdir, depremi durdurma şansımız yok, önlenemez, o zaman felaketine de katlanmak zorundayız, felaket depremin fıtratında vardır. Erdoğan'ın tutumu bu! O bu tutumuyla suçunun üstünü örtmek için çabalamakta, yıllardır ihmallerinin ve almadığı önlemlerin, vurdumduymazlıklarının hesabını vermekten, sorumluluktan kaçmaktadır. Kaderin, takdir-i ilahinin arkasına sığınmaya çalışmaktadır. Kamuoyunda "devlet-millet elele" vererek Allah'ın imtihanını başaracakları "algısını" yaratmakta, yaymaktadır.

Ama bu kez Erdoğan ve çevresi bu algı operasyonlarıyla halkı uyutup aldatamayacaklardır. Artık halk kader, takdir-i ilahi gibi açıklamalara toktur, kanmamaktadır. Erdoğan'dan hesap sormaktadır. İşte tam da burada özellikle Erdoğan'a karşı kamuoyunda ve medyada, öncelikle de sosyal medyadan ağır eleştiriler geldi. Bu eleştirilere tahammül edemeyen Erdoğan, savcıları harekete geçirerek, bunlar hakkında soruşturmalar başlattı. Ama eleştirilerin hemen hepsi somut verilere, açık delillere dayanmaktadır. Normal bir demokraside, hukuk devletinde savcıların

soruşturmaya gerek görmeyip bu soruşturmaları durdurmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur. Ama burası Erdoğan Türkiye'si. Elbette "Reisin" dediği olacaktır. Ama bu kez halkın tepkisi büyük, Reis köşeye sıkışmış durumda.

Geliyorum diyen deprem

Aylardan beri Prof. Naci Görür, Prof. Şener Üşümezsoy gibi bilim adamları Elazığ-Malatya arasında Sivrice'nin deprem bakımından riskli olduğunu ve acilen önlem alınması gerektiğini söyleyip durdular. Hükümet, Erdoğan bunları duymazdan geldi. Şimdi vatandaş Erdoğan'dan hangi önlemler alındı, bu bilim insanlarının ikazları neden dikkate alınmadı diye hesap sormayacak mı? Soracak ve soruyor da! Vatandaş korku duvarlarını yıkıyor, ama Erdoğan'da vatandaş uyanıyor diye korku büyüyor.

Vatandaş soruyor: 1999 Gölcük depreminden sonra depremin yol açacağı felaketleri önlemek için alınacak ön tedbirleri finanse etme amacıyla konan deprem vergisinde toplanan paralar nereye gitti? Sarayın hangi giderleri için harcandı? Yoksa Erdoğan için kurulan uçak filosuna mı harcandı? AKP iktidarı döneminde toplanan deprem vergisi 65 milyar TL. Bu paralarla İstanbul da dahil deprem bölgelerindeki hasarlı veya dayanıksız binalar yenilenecek, depreme dayanıklı hale getirilecek ve böylece bir sonraki depremde can ve mal kaybı olmayacaktı. Ama Elazığ depremi gösterdi ki, ortada para yok, önlem de yok! Hele bir deprem sonunda büyük bir felaketten korkulan İstanbul'da alınmış "tek" önlem yok! Vatandaş bunun hesabını soracak. Bunun hesabını soran CHP Başkanı Kılıçdaroğlu'na Erdoğan, "Harcanması gereken yere harcadık.

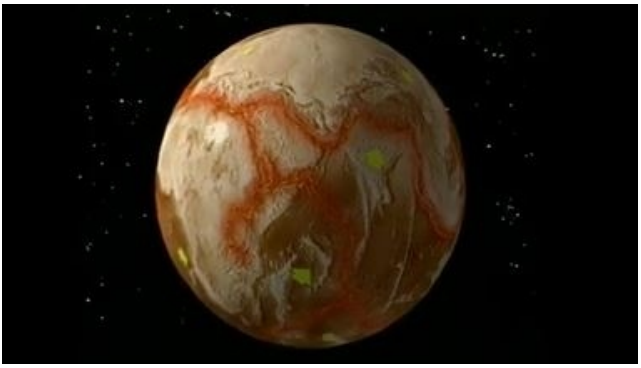

Bundan sonra da Bay Kemal'e bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok" diye cevap veriyor. Ama Erdoğan şunu bilsin ki, milletin parasının hesabını veremeyenlerin hesabını millet sandıkta görür ve döver. O günler uzak değildir.

Bu deprem nedeniyle en çok sorulan sorulardan ve işlenen konulardan biri de, 6,8 hatta 7 üzerindeki bir depremde Japonya'da bırakalım can kaybını, tek bir binada bile bir hasar meydana gelmezken, nasıl olur da bizde yüzlerce insan ölür, binlerce bina hasar görür, çevredeki binalar dimdik dururken ortalarındaki bir kaç bina karton gibi çöker, onlarca insana mezar olur? Japonya da deprem bölgesinde, bizim ülkemiz de! Neden bizde bu kadar büyük acı ve kayıp? Bu tek başına kader ve takdir-i ilahi ile açıklanamaz. Burada söz konusu olan Allah'ın imtihanı değil, mühendisliğin imtihanıdır. Öldüren deprem değil binadır. Bunun sorumlusu inşaatları kontrol etmeyen iktidardır. Toplum genlerine işleyecek kadar talanı, yolsuzlukları, soysuzlukları, toplanan yardımları suistimal etmeyi normalleştiren AKP iktidarıdır, Erdoğan'dır. Onların takdir-i ilahiye sığınmaları boşuna değildir.

Gerçekten de, Erdoğan'ın dediği gibi Kuran'da depremle ilgili sure vardır. A'raf suresinde ve diğer surelerde depremle, yer sarsıntısıyla ilgili birçok ayet bulunmaktadır. A'raf surenin 155. Ayetinde bundan 3 bin yıl önce Musa'nın başına gelenler anlatılır: *"Musa*

kavminden belirlediğimiz yere gitmek için yetmiş adam seçti. Onları müthiş deprem yakalayınca, Musa dedi ki: 'Ey rabbim! Dileseydin onları da beni de daha önce helâk ederdin. Şimdi içimizden birtakım beyinsizlerin işledikleri günah sebebiyle bizi helâk mı edeceksin? Bu, sırf senin bir imtihanındır. Onunla dilediğin kimseyi saptırırsın, dilediğini de doğruya iletirsin. Sen bizim velimizsin. Artık bizi bağışla ve bize acı. Sen bağışlayanların en hayırlısısın." İşte Erdoğan'ın Allah'ın imtihanı dediği bundan 3 bin yıl önce Musa'nın başına gelenlerdir. İnsanlar o zaman depremi Allah'ın bir cezası, bir imtihanı olarak görüyorlardı. O zaman, bundan 3000 yıl önce insanlar dünyayı yuvarlak değil, tepsi gibi düz biliyorlardı. İnsanların bilgisi bu kadardı. Ama bugün insanların bilgisi çok daha fazla, bilim ve teknoloji çok gelişmiştir. İnsanlar artık dünyamızın düz değil yuvarlak olduğunu, nasıl oluştuğunu, depremin nasıl meydana geldiğini bilmektedir. Bunları Erdoğan da biliyor. Ama onun hala 3 bin yıl önceki Musa'nın sözlerine sarılması, halkın "temiz" dini inançlarını sömürerek, halkı aldatmak ve politik hatalarını, yolsuzluklarını örtmek içindir. Onu bu kez ne Musa ne de Muhammet kurtaracaktır. Halk yakasına yapışmıştır, bırakmayacaktır.

Deprem: Tabiatın bir yasallığı

Deprem yerküremizin bir yasasıdır. Güneşten bir ateş parça olarak kopan dünyamız, yerküremizin oluşması, bu ateş parçasının soğumaya başlamasıyla olur. Böylece yerkürenin dış kısmında 70-100 km kalınlığında bir taşküre meydana gelir. Bunun altında kalınlığı 2900 km'lik manto denen bir kuşak vardır. Bunun altında da çekirdek denen bir magma bulunmaktadır. Taşkürenin altındaki yumuşak üst mantoda oluşan kuvvetler ve akımlar taşküreyi parçalamakta, kırılmalara ve birçok "levhalara" bölünmesine neden olmaktadır. Bu levhalar birbirlerine isabet ederler, sürtünmeye ve sıkıştırmaya başlarlar. Bunun sonucu büyük enerji birikimi oluşur. Bu enerjinin boşalmasıyla taşkürede kırılmalar ve sarsıntılar, deprem meydana gelir. Bu levhaların buluştukları yerler fay hatlarıdır.

Türkiye dünyanın en etkin deprem kuşaklarının birinin üzerinde bulunmaktadır. Altından birçok fay hatları geçmektedir. Ülkenin %92'si deprem bölgesi içerisindedir. Nüfusun %95'i deprem tehlikesi altında yaşamaktadır. Sanayinin %98'i ve barajların %93'ü deprem bölgesinde bulunmaktadır. Son 60 yıl içerisinde depremden hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 58 bin, yaralananların sayısı 122 bindir. Yıkılan veya ağır hasar gören bina sayısı 411 bindir. Depremin yarattığı hasar milyar dolarla ölçülemeyecek kadar büyüktür. Yalnız Marmara depreminde ortaya çıkan zarar 8,5 milyar dolardır. Bu kadar büyük kayba rağmen Marmara depreminden sonra bir deprem seferberliği gerekli iken hiçbir şey yapılmadı. Elazığ depremi bizleri bir kez daha uyandırdı, ama bu kez tekrar uyumayalım, zinde kalalım.

Deprem bir nimettir

Ülkemizin bir deprem kuşağındadır. Bir deprem ülkesi olmamız, depremi bizim üzerimize çöken bir kâbus olarak algılatılmakta, zararlı bir bela olarak gösterilmektedir. Gerçekten öyle mi? Bilim insanları başka görüşte. Esasında biz normal vatandaşlar da farkında olmadan başka görüşteyiz. Mesela bir su içmek istediğimiz zaman maden suyunu veya şifalı bir suyu tercih ederiz. Sırtımız, dizimiz ağrıdığında, solunum ve göğüs darlığı sıkıntısı çektiğimizde bir kaplıcaya gider sıcak kükürtlü sularda şifa arar buluruz. Ülkemizde böylesi kaplıcalar bulunduğuna şükreder, seviniriz. Seviniriz ama, bunun depremle bir ilişkisi olduğunu görmeyiz, kurmayız, düşünmeyiz. Anadolu'nun altında depremi yaratan fay kırıkları olmasa, yerden ne sıcak şifalı ne de kükürtlü su çıkar. Ülkemiz için depremin o kadar büyük yararları var ki, bakın bilim

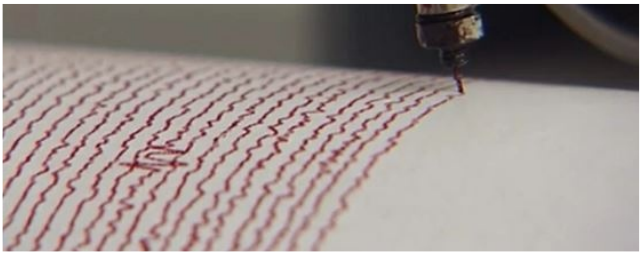

adamları ne diyor:

"Depremin başlıca üç yararı vardır. Birincisi, ülkemizdeki organik olmayan madenlerin nerede ise tamamı fay hatları nedeniyle oluşmaktadır. Ülkemizin dünyada bor madeni zenginliği açısından birinci olmasını deprem fay hatlarına borçluyuz. Depremin ikinci bir yararı, doğal maden sularının deprem fay hatları nedeniyle oluşmasıdır. Maden suları, içinde bulundurduğu çeşitli mineraller ve iz elementleriyle vücudumuz için yararlıdır. Beypazarı doğal maden suyu bunun en güzel örneğidir. Depremin üçüncü bir faydası ise, ülkemizin içilecek kaynak suları ve ılıcalar açısından zengin olmasının nedeni de deprem fay hatlarıdır."

Bunlar gösteriyor ki, ülkemiz Türkiye'nin bir deprem ülkesi olması bir felaket değil bir nimettir, ülkemizin büyük bir zenginliğidir. Ne var ki biz bunun bilinçli farkında değiliz. Depremin faydaları değil, hep insanoğlunun neden olduğu zararları üzerinde konuşuyoruz. Bu kıskaçtan, şeytan çemberinden çıkmamız, deprem ülkesi olduğumuza sevinmeye alışmalıyız. Bunun için hem kendimizi, ama özellikle de her şeyi "fıtrat" ve "takdir-i ilahi" sayan şu Erdoğan iktidarını değiştirmek gerekmektedir.

Ne yapalım?

Görülüyor ki, deprem bizim bir parçamız, biz depremin zararları ve faydalarıyla içiçe yaşamaktayız. Ama ülkede ne politikacısında, ne vatandaşında bu bilince çıkılmış değildir. Bizde deprem, depremden depreme hatırlanır, bir felaket olarak lanet okunur. Bir deprem olduğunda politikacılar bol vaatte bulunur, vatandaş bunlarla avunur, 3 gün içinde, bir dahaki depreme kadar hepsi unutulur. Ondan sonra da deprem bir kader, takdir-i ilahi olur. Bu gidişe dur demenin zamanı gelmiştir. Milletçe ayağa kalk-mak, yaşam biçimimizi depreme göre ayarlamamız gerekmektedir. Japonya'da olduğu gibi binaları depreme dayanıklı inşaa etmek, evlerimizi, mobilyalarımızı depreme göre düzenlememiz gerekmektedir. Deprem doğal bir afettir, doğanın bir yasallığıdır, ama felaketi değildir. Depremi felaket yapan; yaşamında bilimi kullanmayan insanoğludur. Bilimin gereklerini yapmayan hükümetlerdir, depremi kader sayan Erdoğan'dır.

Yaşamımıza bilimin girmesi bu hükümetle, Erdoğan'la mümkün değildir. Yaşamımızı bilim temelinde yeniden düzenlemek bu baskıcı faşizan rejimde mümkün değildir. Bilime göre yaşam demokrasiyi gerektirmektedir. Demokrasi de Erdoğan'ın gitmesini gerektirmektedir. Bu depremle birlikte Erdoğan'a karşı büyük bir tepki ortaya çıktı. Halkın hesap sormaya başlaması "yepyeni" bir olgudur. Erdoğan köşeye sıkışmıştır. Hesap vermekten kaçmaktadır. Bu onun en yumuşak karnıdır. Şimdi halkımızı Erdoğan'dan hesap sorması için örgütlemenin, harekete geçirmenin zamanıdır. Sınıf mücadelesi aynı zamanda politik mücadeledir. Toplumda çelişkilerin derinleştiği yerlere müdahale edebilmektir. Şimdi tam da depremi yanız bir felaket, bir takdir-i ilahi gören Erdoğan'a karşı demokrasi ittifakını örmekte yeni bir fırsat doğmuştur. Hükümetten hesap sormaya başlayan halk demokrasi için ardıcıl bir mücadeleyi göze alan halktır. İşçi sınıfı ve demokrasi güçleri tarafından bu olgular çok iyi değerlendirilmelidir. Demokrasi bazen elle tutulabilecek kadar yaklaşabilir, ama onu tutmak bizlerin görevidir.

Günümüz Türkiye'sinde genç olmak ne ifade ediyor?

Levent FİDAN

GÜNÜMÜZ Türkiye'sinde genç olmak ne ifade ediyor? Bunun birçok cevabı var, fakat şurası kesin ki, bu birçok cevap, kaçınılmaz olarak birçok farklı sınıf durumuna da işaret ediyor. Her sınıftan gencin farklı cevap vereceği bir sorudur bu. Nedir peki onları bu konumlara göre ayıran veya bir araya getiren? Farklı sınıflardan, çevrelerden gelen gençleri birleştiren birçok dert var. Bunların gün be gün daha da gün yüzüne çıktığı bir koşulda yaşıyoruz. Bunlardan öne çıkanlar güvencesizlik, depresyon.. Bunlar tabii ki toplumsal gelişmelerden ayrı düşünülemez. Günümüz neredeyse bir antidepresan toplumu olmuş vaziyettedir. Gündelik yaşamın her alanı işgal eden boğucu pratiklerinden yakasını sıyıramayan özellikle küçük burjuva kesimlerden gelen gençler, artık seyahat gibi ufak kaçışlarla bile kendilerini tatmin edememekte, bir kısmı alkol, uyuşturucu gibi geçici çözümlerle kendilerini yaşama adapte etmeye çalışmakta, büyük bir kısmı da depresyonla cebelleşmektedir. "Kinizmin" milenyumun üzerine sis gibi çöktüğü ve neredeyse onun karakteri haline geldiği bir çağda gençler çıkış yolu görememekteler. Bunun, elbette, en büyük sebeplerinden biri, gençliğin mevcut ana akım düzen pratikleri dışında bir siyaset tipinden haberdar olmaması, yeni bir yaşamı düşleyememesidir. Gençliğin, biri diğerini aratmayan düzen pratikleri içerisinde kendisine el uzatacak, umut ışığı olacak bir pratik siyaset anlayışı ile karşılaşmamışken, aynı zamanda depresyon ve güvencesizlik gibi sorunlarla boğuşması, gittikçe artan intihar vakalarıyla da kesişiyor. Bugün gençlik market alışverişi dahi yapamaz bir konumdadır. Küçük burjuva veya burjuva ailelerde yetişmeyen gençlerin kültürel sermayeye erişimi oldukça kısıtlıdır. Zor bela, düşe kalka belirli yerlere gelen işçi ailelerin çocukları açısından depresyonun boyutları çok daha yıkıcı olabilmektedir; çünkü kültürel sermayeye erişememe gibi faktörler, okurken de çalışmak zorunda olan gençlerde yüksek derecelerde yetersizlik hissi yaratmaktadır. Bu yetersizlik hissi, okurken paraya erişememe ve torpil gibi şahitliklerle de birleştiğinde, üniversiteli gençler arasında umutsuzluk gitgide yayılmaktadır. Bir 'yatırım' olarak güç bela, asgari ücret ile okutulan, mobilleşmiş, part-time, sendikasız hizmet sektöründe çalışan üniversiteli gençliğin diploma ve üniversite eğitimine olan, akademiye olan inancı, haksızlıkların da artması ile iyiden iyiye sarsılmıştır. Bu durumun farkında olan sermaye sahipleri, ücretli emek sömürüsü konusunda hiçbir fırsatı kaçırmadıkları gibi bu fırsatı da kaçırmıyorlar. Arkadaş görünümlü patronluk gibi safsatalarla yok pahasına gençlerin emeğini ücretlendiren sermayedarlar, genç işsizliğin ne oranda olduğunu, gençliğin faturalarını bile ödeyemeyecek konumda olduğunu ve çoğu zaman asgari ücretin altına dahi tamah edebilecek hale geldiklerini biliyorlar ve bu fırsatı elbette kaçırmıyorlar.

Üniversite eğitimi alan gençlerle ilgili, bu gençlerin çağın ruhu açısından, haliyetleri açısından birçok analiz yapılabilir, yapılmıştır da. Fakat, önümüzde öncelikli duran yakıcı gerçekleri gözümüzün önünden ayıramamamız gerekir. Sermaye dolaşımı, mekânın üretiminden bindiğimiz minibüse, kültürel ürünlerden spora, ilişkisel bir mantık olarak bütün hayatı ele geçirir, yalnızca bir alış-veriş ilişkisi değildir. Böyle düşünüldüğünde, gençliğin bu anlamda serbest zamanlarını hangi kültürel ürünlerle değer-

lendirdiği sorusu, bambaşka bir yazıya konu olacak kadar uzun bir sorudur ve değerlendirilecektir. Bu sorudan önce düşünmemiz gereken şu olsa gerek; geçinmenin bu kadar zorlaştığı bir coğrafyada, neden bu kadar az ses çıkıyor? Bunun 80 darbesinden neo-liberal projenin ideolojik ufuklarına kadar birçok farklı cevabı olduğu doğru, fakat hepsinin gençlik üzerinde belki de en parlak yansıdığı bir tane alan var ki, onu bireyselleşme olarak saptayabiliriz. Burada, bugün, geçmişe kıyasla, üniversite gençliği açısından farklı bir döneme girildiğini tespit etmek mümkün gözükmekte. Çocukluğunun yaz aylarını esnaf çıraklığıyla geçirmiş bir işçi gençlikten o veya bu şekilde, her koşulda söz etmemiz mümkünken, sınıf farkları silindikçe, orta sınıf ailelerin çocuklarının da gittikçe işçileşmeye başladıklarını gözlemleyebiliyoruz. Bu, işçi gençliğin durumuna göre görece geç işçileşme durumu, genellemek ne kadar mümkün olmasa da birtakım hayaller ve anlatılarla büyümüş orta sınıf mensubu ailelerin çocukları olan gençleri büyük bir bunalıma sürüklemekte. Öte yandan, bu baskı altına alınmaya verilen tepki sadece orta sınıf gençlerde değil, işçi gençlerde de yalnızlaşma, kabuğuna çekilme, ev içi çeşitli aktivitelerle kabuğuna çekilme gibi durumlara yol açmasının yanı sıra, gençlerin kültürel ve ekonomik sermayeye erişimle ilgili herhangi bir tahayyül kurmasını bile engelleyecek bir durum yaratıyor.

Şu ana kadar saydığımız bütün bu ekonomik ve yaşamsal faktörleri, ideolojik faktörlerden bağımsız düşünmemiz elbette mümkün değil. Fakat şurası bir gerçek; üniversiteli gençliğin kurtuluşu, işçi gençliğin kurtuluşundan bağımsız değildir. Gençlik artık ücretli emeğin, kar hırsının, kısacası kapitalizmin bir al-ver ilişkisi olmadığını, yaşamlarını, doğalarını, geleceklerini, her şeylerini yutan kapitalizm; bir sistem olduğunu gün be gün daha iyi anlıyor. Fakat bu olumsuz koşulların gittikçe yakıcı hale gelmesi, ideolojilerin bittiği ve tarihin sonunun geldiğini iddiaların etkilerinin devam ettiği günümüz toplumunda, gençlerin olumlu, kendilerini kurabilecekleri bir ideolojik pozisyon almasını, ücretli emeğin dışında bir yaşam hayal etmelerini engelliyor. Velhasıl, artık şunu söylemek için erken değil; bu tezler bizzat tarih tarafından artık defnedilmişlerdir. Gençliğin sınıf bilinciyle kendi yolunu kat etmesinin, antidepresan toplumla, kapitalizmle mücadele etmesinin vakti gelmiştir. Bunun da bireyselleştirici veyahut kimlikleri durmaksızın üretici kimlik politikalarıyla değil, sınıf bilinçli bir dayanışma ruhuyla aşılacağı aşikârdır. Bu dayanışma ruhunda kendiliğinden, yatay yapılanmaların öne çıkarılması ise, gençlik hareketlerine yenilgiden ve motivasyonsuzluktan başka bir getiri sağlamamıştır. Günümüzdeki sermaye mantığını, tekelleşmeyi, iş cinayetlerini, çalışma koşullarını, hayata borçlu başlamayı ve güvencesizlikleri göz önünde bulundurduğumuzda, gençliğin şiirselliği arttıkça işlevselliği azalan teorilerle bir adım ileri, iki adım geri atacağını kestirmek zor olmasa gerek. Bu noktada günümüzün mevcut kültürel, ideolojik formlarını çok iyi analiz etmek gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, işçi ve üniversiteli gençleri sınıf ve akran dayanışması anlamında bir araya getirebilecek, sendikal mücadelenin de önemini gösterebilecek, güvencesizliği dayanışma ve örgütlenmeyle yeni bir geleceğe çevirebilecek ortak mücadele alanları yaratmak, önemli görevlerimizden biridir. Bu görevler, ancak sınıf perspektifine sahip gençlerle ve sınıf örgütüyle başarılabilir. 60'lı, 70'li yıllarda gençlik bu mücadeleyi *„yolumuz işçi sınıfının yoludur"* şiarı altında vermiştir.

Türkiye kazanın kaynadığı, gençlerin güvencesizlikle, depresyonla mücadele ettiği bu dönemde, milliyetçilik, Kürt düşmanlığı, antikomünizm gibi fikirlerle gençleri bölen ideolojilerle birlikte gençliğin mücadelesini eğitim, karanlığa karşı aydınlık gibi meselelere indirgeyen yaklaşımlarla da mücadele etmeli, anti-şovenist, enternasyonal, sınıf bilinçli ve dayanışmacı bir gençlik hattı kurmak için bulunulan her alanda mücadeleyi sürdürmeli, gençliğin üstündeki yılgınlık sisini, örgütlü bir bilinçle darmadağın etmeliyiz.

Burjuva basın özgürlüğü kimin özgürlüğü?

Önder UTKU

TÜRKİYE gibi azgelişmiş ülkelerde batı ülkelerini, onların siyasi ve ekonomik sistemlerini yüceltme eğilimi var. Bu yaklaşıma kendisini devrimci, sosyalist, ilerici olarak tanımlayanlar arasında bile sıkça rastlamak mümkün. Tabii ki, bu eğilim feodaliteden henüz yeni çıkan, dolayısıyla hem eski kokuşmuş düzeninin acılarını yaşayan, hem kapitalist düzenin sakıncalarının yükü altında ezilen bir toplumu aşma isteğini ifade ettiği ölçüde, onu kısmen anlamak mümkündür. Fakat çoğu kez bu tavır yapıcı olmaktan çıkıyor ve batı ülkelerine, burjuva demokrasisine ve hatta emperyalist devletlere kör bir hayranlığa dönüşüyor. İşte bu tehlikeli eğilimlerin üstesinden gelebilmek için, azgelişmiş bir ülkenin sosyalistleri olarak oturmuş burjuva demokrasilerini ele almamız, onların siyasi, toplumsal, ekonomik sistemlerini materyalist bir eleştiriden geçirmemiz gerekiyor. Bu yazıdaki konumuz, Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC)'nde burjuva basın özgürlüğünün eleştirisi.

Kağıt üzerinde ifade özgürlüğünün durumu Almanya'da iyidir. Anayasa'nın 5. Maddesine göre, Federal Almanya'da basın ve ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır. Ancak, ekonomik ve politik yapıların gerçekte nasıl şekillendiği somut bir şekilde incelenirse, bu kağıt üzerindeki ifade özgürlüğünün halkın ezici çoğunluğu, emekçi kitleler açısından hayatta gerçek bir karşılığının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Alman kamusal yayınları ile başlayalım. Birinci Alman Televizyon Programı ARD, İkinci Alman Televizyon Programı ZDF, eyalet radyo ve televizyon kurumları gibi kamusal yayın kuruluşları, yasalar ve yönetmelikler gereği toplumu az çok yeterli bir şekilde temsil etmesi gereken yayın konseylerinin denetimi altındadır. Bununla birlikte, bu yayın konseylerinde kimin oturduğuna daha yakından bakıldığında, bu ilkenin aslında gerçekten karşılanmadığı görülmektedir. Yayın konseylerine daha ziyade CDU, SPD gibi burjuva siyasi partilerin açık ve gizli temsilcileri hakimdir.

Açık parti temsilcileri, yayın konseyi üyelerinin yaklaşık yüzde 30'unu oluşturmaktadır. Ancak, resmi olarak diğer sosyal grupların temsilcisi olması gereken diğer üyelerin çoğunluğu da parti üyesidir. Bunlar eklendiğinde, parti temsilcilerinin oranı

yüzde 50'ye kadar çıkıyor. Buna ek olarak, devlet fonu alan birçok kurum da yayın konseylerinde temsil edilmektedir. Liberal FDP'ye (Hür Demokrat Partisi) bağlı Friedrich Naumann Vakfı'nın 2013 yılında yaptığı bir araştırmaya göre, yayın konseylerinde devlete yakın kuruluşların oranı üçte iki. Marksistler olarak, elbette, daima belirli bir kurumun sınıf karakterinin analiz edilmesi gerektiğini biliyoruz. Devlet, sınıfların üstünde tarafsız bir otorite değildir, zira içinde yaşadığımız sınıflı toplum tarafından şekillendirilir (farklı sınıf çıkarları için bir savaş alanı da olabilir, ancak bu özellik ikincildir ve bu özelliği bizi bu noktada ilgilendirmiyor). Federal Almanya bir kapitalist devlettir, burjuva devletidir.

Buna ek olarak, eğer yönetimleri ağırlıklı olarak sözde (burjuvazi ve işçi sınıfı arasında) „sosyal ortaklık“ taraftarlarının elinde olan ve bu nedenle mevcut düzeni temelden eleştiremeyen sendikaları göz ardı edersek, yayın konseylerinde sosyal olarak eleştirisel bir politika yürüten organizasyonların temsilcilerinin sayısı oldukça az. Öte yandan, üye sayısı her geçen gün gittikçe azalan kiliselerin yayın konseylerinde hala çok önemli bir rolü vardır. Federal Almanya tarafından 1990 senesinde ilhak edilen sosyalist Alman Demokratik Cumhuriyeti topraklarında nüfusun dörtte üçünden fazlasını oluşturan mezhep dışı, agnostik ve ateistlerin oluşturduğu büyük sosyal blok, neredeyse hiç temsil edilmemektedir.

Yayın konseylerinin bileşiminin, kamu yayın kurumlarının program içeriğini önemli bir biçimde nasıl etkilediği, eyalet hükümetlerinin yayın konseylerinin bileşimini sık sık değiştirmesinden ve kamu yayın kurumlarının yönetimlerine türlü yollardan uyguladıkları baskılardan açıkça görülebilir. Hem kamu yayın kurumu NDR'in (Kuzey Alman Yayını) eski çalışanları, hem sendikacılar olan Friedhelm Klinkhammer ve Volker Bräüttam, kamu yayıncılarının potansiyel başkanlarının özellikle partilere yakın olması gerekliliğini eleştiriyorlar. Onlara göre, egemen partilere uzak adayların şansı çok az.

Özel medya incelendiğinde, mesela gazete sektöründe, ifade özgürlüğünün bu alanda da işçiler, halk yığınları için gerçek bir özgürlük olmadığını görmek mümkün. Medya şirketlerinin tekelleşme oranı muazzam seviyelere ulaştı. En büyük on yayın grubu, bölgesel ve yerel gazetelerin yüzde 60'ından fazlasını kontrol ediyor. Buna karşılık, ulusal günlük gazete sayısı tek haneli rakamları aşmıyor. Medya alanında tekelleşmenin gittikçe artması görünmez elin müridleri için belki şaşırtıcı olabilir, ancak Marksistler için şaşırtıcı değildir.

2018 senesinin Mayıs ayında, iki büyük medya şirketi Madsack ve DuMont, başkent bürolarını birleştireceklerini açıkladılar. Yeni oluşan merkezi redaksiyon, Almanya genelinde yaklaşık 50 gazete için haber üretiyor. Fakat bu buzdağının sadece görünen kısmı.

Tüm medya sektöründe, redaksiyonların birleşmesi ve gazeteci/editör sayısının düşmesi eğilimi güçlü bir şekilde hakim. Sonuç olarak, isimleri farklı olan, kağıt üzerinde farklı ürünler olan, ama aynı merkezli süper editoryal ofisler tarafından aktarılan haberleri, büyük ölçüde aynı olan bir yığın gazete var. Bu durumun karşısında yerel haberciliğin daha renkli, daha zengin olabileceğini düşünenler yanılmaktadırlar, çünkü birbiriyle rekabet eden birçok yerel gazete son birkaç on yıl içinde faaliyetlerini durdurmuştur. Böylece artık birçok yerde tekel şeklinde tek bir yerel gazete mevcut.

Bu yapısal fikir tekeli, Almanya'da günlük kullanım için kullanılabilecek sadece bir haber ajansı (DPA) olması nedeniyle daha da sıkıntılı. Küçülme eğilimi ve internet çağındaki zaman baskısı göz önüne alındığında (örneğin haber web siteleri için daha kısa aralıklarla gittikçe daha fazla haber üretme baskısı - okuyucular web sitesinin her iki saatte bir tamamen yenilenmesini bekliyorlar ...), önemli haberler için bile zaman baskısı altında kalan editörlerin genellikle DPA'nın metinlerini temel almaktan başka seçeneği yok. Bu durumu sadece ana akım basında değil, aynı zamanda alternatif medyada da görmek mümkün. Ama DPA'nın metinlerinde NATO'cu ve neoliberal ana akım o kadar ağır basıyor ki, aslında DPA'da sunulan (daha ziyade sunulmayan) haberlerin belirli haber başlıkları için kullanılması hiç mümkün değil, örneğin hiç bahsi geçmeyen işçi sınıfı mücadeleleri ve genel olarak sosyal konular ya da Suriye, Ukrayna gibi uluslararası meseleler.

Burjuva toplumunda, yani kapitalist düzende ifade özgürlüğünün biçimsel kalıbı bile tam anlamıyla gerçekleştirememesini açıklayan bir başka faktör, çoğu gazetecinin toplumsallaşması ve sosyal ortamının benzer olmasıdır, çünkü bu durum onların benzer görüşlere sahip olmalarını tetikliyor. Genel olarak gazeteciler, bir yandan artan bir objektif proleterleşmeye maruz kalan küçük-burjuva katmanlarıdır, diğer yandan ama somut ekonomik, toplumsal avantajları ve kültürel veya sembolik ayrıcalıkları nedeniyle proleter kitlelerden açıkça farklıdırlar. Geçtiğimiz on yılların siyasi ve sosyal gelişmeleri nedeniyle, bu kişilerin çoğu kendilerini yüzeysel bir "solculuk" ile tanımlayan küçük burjuvalardır (anketler, Almanya'da gazeteciler ve editörler arasında, 1998 ve 2005 seneleri arasında koalisyon ortağı olan, Yugoslavya'yı bombardımana tutmakta ve gerici sosyal yasalar getirmekte hiç de terredüt etmeyen, Yeşil Parti'ye oy verenlerin ve parti üyesi olanların oranının son derece yüksek olduğunu gösteriyor). Bu „solculuk" kültürel konular, yaşam tarzını ilgilendiren meseleler ile sınırlıdır. Ama aslında bu küçük burjuva katmanlarının çoğu işçi sınıfından nefret eder, ayrıca emperyalistler tarafından düşman olarak damgalananlardan (mesela Rusya Federasyonu veya Çin Halk Cumhuriyeti) emredildiği gibi sorgusuz sualsiz nefret ederler.

Kısacası, Almanya'da ifade özgürlüğünün durumuna sadece biçimsel olarak değil, içerik açısından ve gerçek hayatta işçiler, halk yığınları açısından bakılırsa, hiç de iyi olmadığı görülür. Türkiye'deki kapitalizmin çarpık gelişmesi (ve kısmen feodaliteden kalan artıklar) nedeniyle, elbette durum daha vahimdir.

Fakat bu gerçeğin bizi, azgelişmiş, emperyalizme hâlâ oldukça bağımlı bir ülkenin sosyalistleri olarak yanlış fikirlere yönelmemize müsaade etmeyelim. Burjuva demokrasisi de tüm sınıflı toplumlar gibi en nihayetinde bir sınıfın tahakkümüne dayanıyor ve bu hakikat o toplumu tümüyle şekillendiriyor. Emperyalist zulmün liberal şaklabanları bunu inkâr edebilir ama bir Marksist asla unutmamalı.

Erdoğan İdlib'de savaşı tırmandırıyor, O'na "Dur!" diyelim!

Türkiye hemen Suriye'den çekilmelidir!

Savaş YENER

ARTIK İdlib'te yalnız savaş tamtamları çalmıyor. Henüz ilan edilmiş bir savaş yok, ama hızla bir savaşa doğru gidilmektedir. Daha şimdiden yer yer Türk Ordusu'yla Suriye Ordusu arasında çatışmalar çıkmakta, karşılıklı top atışları yapılmaktadır. Bu çatışmalarda askerler ölmeye başladı. Şimdiye kadar Türk tarafında 14 "şehit" var! Suriye tarafında ise, Erdoğan'ın deyişiyle, 30-35 rejim unsuru etkisiz hale getirildi, "misliyle" cevap verildi. Bu durumun önümüzdeki günlerde de devam edeceğinden, her iki tarafta ölü, "şehit" sayısının artacağından, bir savaşın patlak vereceğinden herkes endişelenmektedir.

Askerler kimin için ölüyor?

Suriye askerleri vatanları için öldüklerini söylüyorlar. Esad'ın eli kanlı bir diktatör olmasından bağımsız olarak, 9 yıldan beri harap edilen vatanları Suriye'yi kurtarmak için savaşmak ve ölmek onlar için anlaşılır bir durumdur. Ama Türk askeri için durum nedir? Neden ve kim için ölüyorlar? Vatanları için mi savaşıyorlar, ölüyorlar? Hayır, Suriye onların vatanı değil ki! Onların vatanı Türkiye! O zaman Suriye'de ne arıyorlar, ne için ölüyorlar?

Şu an Suriye'de yürüyen savaş bir vekâlet savaşıdır. Ama bu savaşı kendi savaşı gibi yürüten ise Erdoğan'dır. Çünkü Erdoğan'ın Türkiye'de iktidarda kalması, yağma ve talanını sürdürebilmesi için bu savaşa ihtiyacı vardır. Savaş, gerilim, saldırı onun politikasıdır, onun çıkarınadır. Ama O bu savaşı kendi çıkarına değil, Türkiye'nin çıkarına gibi göstermeye kalkmaktadır. Sözde Türkiye'nin güvenliği savunulmakta, terörizme karşı savaşılmaktadır. Önce bir ülkenin güvenliği savaşla sağlanmaz, barışla sağlanır. Dün de, bugün de Suriye'deki rejimden Türkiye'ye karşı gelen bir güvenlik tehdit ve tehlikesi yoktur. Hele düne kadar Esad'la içli dışlı, kardeş gibi olan Erdoğan'dı. Ama Batı'nın, başta ABD emperyalizminin ve İsrail'in çıkarları Esad'ın devrilmesini gerektiriyordu. Suriye'de, Esad'ı devirenin arka bahçesi olacak, Cuma namazlarını Emevi Camii'nde kılacaktı. "Tüm Türkiye" karşı çıkmasına rağmen Erdoğan bu işe talip çıktı. Böylece Davutoğlu'nun derin stratejik görüşleri, Erdoğan'ın Yeni Osmanlıcı, Abdülhamidçi hayalleri gerçekleşmiş olacaktı. Erdoğan kolları sıvadı, Uygurlardan Boşnaklara, Çeçenlerden Türklere kadar dünyada ne kadar İslâmi Cihatçı Terörist varsa toplayıp Esad'ın ve Kürtlerin üstüne sürdü. Suriye'de savaşı başlattı. Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye attı. Suriye sınırımız Pakistan'ın Peşaver sınırına döndü. Başta El-Kaide olmak üzere cihadistler ellerini kolların sallayarak Türkiye sınırını çiğneyip Suriye'ye geçtiler.

İdlib'i cihatçı yuvası olarak yaratan Erdoğan'dır

Ama Suriye'de savaş Erdoğan'ın istediği gibi gitmedi. İŞİD'in ortaya çıkmasıyla savaşın yönü de değişti. Bundan böyle Batı için tehlike Esad değil İŞİD idi. ABD İŞİD'e karşı savaşa Rusya ve İran'ı da kattı. İŞİD'e karşı savaşı Fırat'ın batısında Esad, Rusya ve İran'a bıraktı. Fırat'ın doğusunda da Kürtlerle birlikte kendisi ve Uluslararası Koalisyon güçleri üslendi. Erdoğan İŞİD'e karşı savaşa istemeyerek, katılır gibi gö-

züktü. Zira İŞİD'in içindeki Cihadistlerin çoğu onun topladığı ve eğittiği İslamistlerdi. O oluşan bu yeni koşullarda bunları Kürtlerin, PYD, YPG ve YPJ'nin üstüne sürmeye başladı. Bu nedenle zaman zaman ABD ve Ruslar ile arası açıldı. ABD ve Rusya her seferinde O'na hedefin İŞİD ve cihadist teröristler olduğunu hatırlatmak zorunda kaldılar. Erdoğan da İŞİD konusunda bazen ABD ve Rusya ile birlikte hareket etmek zorunda kaldı. Cihadistler dişlerini gösterip Türkiye'de bile eylem koymaktan çekinmediler.

Ama Erdoğan bunlara aldırış etmeden hep Cihadistleri korudu, kolladı, onları destekledi. O hiçbir zaman Cihadist teröristlere karşı savaşmadı, çünkü bu teröristler eninde sonunda onun adamlarıydı. İŞİD'e karşı savaş sona ererken Fırat'ın hem doğusunda hem batısında, özellikle Halep'te sıkışan, çember içine alınan bu cihadistleri imha edilmekten kurtarıp, onların İdlib'te toplanmasını sağlayan Erdoğan oldu. Böylece İdlib Suriye'de ciha-distlerin toplandığı, hâlâ varlıklarını sürdürdüğü tek bölge oldu, onların kalesi durumuna geldi. Erdoğan'ın İdlib'te teröristlere karşı savaştığı, Türkiye'yi bir terörist tehlikesinden koruduğu bir safsatadır. Bunlar onun lejyonerleri durumundadır. Ama Erdoğan'ın kontrolünden çıktıkları ve O'nu dinlemedikleri anda bu cihatçı teröristlerin Türkiye'ye karşı ne yapacaklarını en iyi bilenlerden biri de Erdoğan'dır.

İç harpten önce İdlib'in nüfusu 1,5 milyondu, iç harple birlikte İdlib'te yaşayanların sayısı 4 milyonu buldu. İdlib'deki silahlı cihatçı terörist sayısı 40 ile 60 bin arasında olduğu tahmin edilmektedir. Aile ve çocuklarıyla beraber bunların sayıları birkaç yüzbini bulmaktadır. El-Kaide türevi Heyet-Tahrir el-Şam, El-Kaide yanlısı Huras el-Din, İŞİD bunlar arasında en güçlüleridir. Esas sorun, İdlib'te bu durumun ne kadar süreceğidir. Bu cihadistler ne olacak? Bunlar İdlib'te ebediyen kalacak mı? Burada yeni bir cihadist "devlet" mi oluşacak? Yoksa bunlar İdlib'te yok mu edilecek? Terörist de olsa kadın ve çocuk birkaç yüzbin insanı dünya kamuoyu önünde kim imha edecek? Esad mı? Kimse bunu göze alamıyor! Yoksa bunlar kendi ülkelerine veya Türkiye'ye mi gönderilecek? Kendi ülkeleri ve Türkiye bunları almak istemiyor. Ama Batı Erdoğan'a bunları sen topladın, sen korudun, bunlar senin başına kalacak demektedir. 40-60 bin cihatçı teröristin bir an Türkiye'ye geldiğini düşünün! Türkiye'de neler olacağını insan tasavvur bile etmek istemiyor! Gerçi Erdoğan bunlardan bir kısmını Kuzeydoğu Suriye'de, Serekani'de Kürtlere karşı, Libya'da Hafter'e karşı paralı asker, lejyoner olarak kullanmaktadır. Ama bunlar kalıcı çözüm değildir. Bir gün bu bumerang dönüp Erdoğan'ı vurabilir, ama bundan tüm Türkiye zarar görecektir. Yıllardan beri sol ve demokratik güçler Ortadoğu batağından, Suriye'den çıkılsın, Kürtlerle anlaşılsın, Suriye'ye barışçı bir çözüm bulunsun diye

talepler yükseltmektedir. Bu talepler bugün her günkünden daha çok acildir. Günümüzdeki olaylar bu taleplerin ne kadar doğru ve haklı olduğunu göstermektedir.

Astana ve Soçi süreçleri

Esad, onun müttefiki Rusya ve İran cihatçı teröristlerin İdlib'e yerleşmelerinin, orada kalıcı olmalarının, özellikle M5 nolu Şam-Halep ve M4 nolu Lazkiye-Halep karayolunun teröristler tarafından kontrol edilir olmasının kabul edilemeyeceğini açıkladılar. Esad konumunu güçlendirdikçe cihadistlerin İdlib'ten çıkarılması için Rusya ve İran'la birlikte harekete geçileceğini bildirdi. Bu ise yüzbinlerce insanın İdlib'ten sürülüp Türkiye'ye gelmesi, yeni bir göç dalgası demekti. Erdoğan'ın eli ayağına dolaştı. Buna bir çözüm bulunması gerekiyordu. Uluslararası alanda da insancıl bir çözüm için sesler yükselmeye başladı. Ama kimse Esad'a, sen İdlib'ten cihatçıları çıkarmak için harekete geçemezsin diyemiyordu. Nihayetinde İdlib Suriye'nin bir vilayeti idi.

Diğer yandan cihadistler de rahat durmuyor, yeni alan kazanmaya çalışıyorlar, her fırsatta Esad'a ve Ruslara saldırıyorlardı. Ruslar havadan, Esad ve İran güçleri karadan ilerleyince ateşkes diye bağırıyorlardı. Durum her gün kötüleşiyor, ilk göçler başlıyordu. Bu koşullarda Ocak 2017'de Rusya, İran ve Türkiye arasında Astana toplantıları başladı. Buluşmalar daha sonra Soçi toplantıları olarak devam etti. Bu toplantılarda çatışmaları durdurmak, cihadistleri ağır silahlardan arındırmak, M4 ve M5 karayollarını cihatçıların kontrolünden çıkarmak ve trafiğe açmak gibi önemli kararlar alındı. Özellikle cihadistlerin ağır silahlardan arındırılması, onların M4 ve M5 karayolundan geri çekilmesini sağlama sorumluluğunu Erdoğan üslendi. Bu gelişmeleri izlemek için de askeri gözlem noktaları kurulması kararlaştırıldı. Erdoğan, İdlib'in her tarafını kapsayacak şekilde 12 gözlem noktası kurdu. Zamanla bu gözlem noktalarını birer askeri üs haline dönüştürdü.

Sahadaki bu gözlem istasyonlarına rağmen Erdoğan cihadistleri M4 ve M5 karayolundan geri çekilmeye, ağır silahları bırakmaya, giderek silahsızlanmaya ikna edemedi. Tam tersine cihadistler daha da saldırganlaştılar. Esad askerlerine, Rus üssüne saldırdılar, ağır kayıplar verdirttiler. Esad, Ruslar ve İranlılar karşı saldırıya geçince de Erdoğan her seferinde apar topar ya Putin'e telefon etti, ya da Moskova'ya koştu ve Putin'den ateşkes sağlanmasını rica etti. Putin ateşkesi sağladı, ama Astana ve Soçi'de varılan mutabakatlara uyulmasını, karayollarının açılmasını, cihadistlerin ağır silahlarıyla geri çekilmesinin sağlanmasını istedi. Erdoğan her seferinde söz verdi, ama sözünü yerine getiremedi veya getirmek istemedi. Çünkü Erdoğan cihatçılarla birlikte İdlib'te kalmak istiyor, bu onun işine geliyordu. Yeni Osmanlıcı yayılma anlayışına uygundu. Astana ve Soçi mutabakatları onun için zaman kazanmak, Suriye'de sorunun çözümünü uzatmaktı. Sorunun çözümü Kürtlerle ve Esad'la masaya oturmayı gerektiriyordu. Erdoğan ise buna yanaşmıyordu. O Suriye'de girdiği yerlere çıkmamak üzere yerleşmek istiyordu. Cihatçılar bunun için iyi bir olanaktı.

Esad, Rusya ve İran İdlib'i kurtarmak için harekete geçiyor

Bu arada cihatçılar da boş durmuyorlar, bildiklerini okumaya, saldırmaya devam ediyorlardı. Erdoğan da sahada güçlü olabilmek için başta ÖSO olmak üzere kendisine bağlı ve yakın cihadistleri güçlendirmeye, gözlem noktalarını yeni silahlarla ve askerlerle tahkim etmeye çalışıyordu. 2018'den beri bu durum böyle devam edip geldi. Ama Esad ve Ruslar için bu böyle devam edemezdi. Erdoğan'ın oyalama, yerleşme taktiğine bir son vermek gerekiyordu. 2019 senesinin sonuna doğru Esad ve Rusya İdlib'i ve karayollarını cihatçılardan kurtarmak için kesin harekete geçtiler. Harekete İdlib'in güneyinden ve

batısından başladılar. Havadan Rus uçaklarının ve karadan Esad topçularının saldırılarıyla önce İdlib'in M4 karayolu üstündeki köyler bir bir kurtarılmaya başlandı. Ocak 2020 sonunda stratejik konumda olan Maarat el-Numan şehrinin kurtarılması ve saldırıların M4/M5 karayolunun kesiştiği noktadaki Serakib kasabasına yönelmesiyle cihatçılar kesin bir yenilgi almış ve sahada üstünlüğü kaybetmiş oldular. Bu Erdoğan için de büyük bir yenilgi anlamına geliyordu. Esad tarafından alınan köylerden ve kasabalardan kaçan halk Türkiye sınırına doğru göç etmeye başladı. Sınırın Suriye tarafında yüzbinlerce insanın zor koşullarda yaşamak zorunda kaldığı büyük çadır kentler oluştu. Yeni bir insanlık dramı yaşanmaya başlandı.

Bu koşullarda yapılması gereken hemen Soçi Mutabakatının hayata geçirilmesi ve barışçıl bir çözüm için Esad'la, Ruslarla, İran'la ve Kürtlerle görüşmeye başlamak olurdu. Ama cihatçılar ve Erdoğan için önemli olan barış değil, çatışmaktı. 1 Şubat 2020 günü Halep'in batısında Erdoğan'a bağlı ÖSO cihatçıları Esad'ın ordusuna saldırarak 4 Rus subayını ve onlarca Suriye askerini öldürdüler. Bunun üzerine 3 Şubat 2020'de de Esad askerleri bir gözlem noktasına saldırarak 7 asker ve bir sivili öldürdüler. Bu "beklenmedik" saldırı Erdoğan'ı kızdırdı ve hemen misliyle cevap verdi. Zaten artmakta olan gerilim birden tırmandı. Karşılıklı tehditler yoğunlaştı. Erdoğan ise "Rejim"in, yani Suriye ordusunun, Şubat ayı sonuna kadar gözlem noktalarının gerisine çekilmesini, şayet *"Rejim bu sürede geri çekilmezse Türkiye bu işi bizzat yapmak mecburiyetinde kalacaktır"* diyerek Türkiye'nin Suriye'ye karşı savaş ilan edeceğini açıkladı. Gerçi burada Suriyelilere kendi ülkesinde *"benim gözlem noktamdan geri çekil"* diyen Erdoğan'a birileri, sen kimi kimin toprağından kovuyorsun, sen burada ne arıyorsun, nereyi zaptediyorsun diye sorar.

Türkiye savaşa hazırlanıyor

Herkes Şubat sonunda bir savaş çıkabileceğinden endişelenirken, olaylar gösterdi ki, savaş Şubat sonuna bile kalmadan çıkabilecekti. 10 Şubat'ta Esad askerleri tekrar bir gözlem noktasına saldırarak 5 askeri daha öldürdüler ve Erdoğan'a "Suriye toprağında senin ne işin var?" dediler. Erdoğan yine misliyle cevap verdiğini açıkladı ve bu kez Suriye'ye tam savaş ilan etti: Meclis Grubu toplantısında Erdoğan, *"Bu süreçte gözlem noktalarındaki veya diğer yerlerdeki askerlerimize en küçük bir zarar gelmesi halinde bugünden itibaren İdlib ile Soçi muhtırası sınırları ile bağlı kalmadan rejim güçlerini her yerde vuracağımızı buradan ilan ediyorum... Şubat ayı sonuna kadar rejimi Soçi Muhtırası sınırları dışına, yani gözlem noktalarımızın gerisine çıkartmakta kararlıyız. Bunun için karada ve havada her ne gerekiyorsa çekinmeden, tereddüt etmeden, hiçbir oyalamaya meydan vermeden bunu yapacağız"* dedi. Yani Erdoğan Şubat sonunun beklemeden Suriye ile savaşı başlatacak. 12 gözlem noktasından 5'i şu an Esad ordusunun kurtardığı alanda bulunmakta ve onlar tarafından kuşatılmış durumdadır. Suriye Ordusu da, Türkiye'nin Suriye'nin egemenliğini ihlâl etmekle suçlamakta ve Türkiye'nin İdlib'teki her türlü hamlesine saldırıyla karşılık

vereceklerini bildirmektedir.

Erdoğan İdlib'te savaşa hazırlanıyor. 2 Şubat 2020 gününden bu yana 1450 kamyon ve askeri aracı, tanklar, radar tesisleri ve diğer mühimmatları İdlib ve Halep bölgesine göndermiştir. En az 6000 Türk askeri bu bölgede bulunmaktadır. Gözlem noktaları yeni güçlerle tahkim edilmektedir. Ama bu savaş yalnız Suriye'ye ilan edilmiyor, Rusya'yı ve İran'ı da hedef alıyor. Esad'a saldıran bir Erdoğan karşısında yalnız Esad'ı değil, Rusya ve İran'ı, Putin ve Rohani'yi bulacaktır. Erdoğan "havadan ve karadan vuracağız" diyor, ama Suriye hava sahası Erdoğan'a kapalı. O zaman Erdoğan Suriye'de Rus Hava Güçlerine karşı mı savaşacak? "Allah korusun", bu bir delilik olur. Ama Erdoğan bu deliliğe kapılabilir. Zira bu savaşta insanlar ölecekmiş, askerler ölecekmiş, ekonomi bunalıma girecekmiş, dolar artacakmış, pahalılık, enflasyon yükselecekmiş, yeni zamlar gelecekmiş, Türkiye batacakmış, O'nun umurunda değil. O'na göre bunlar savaşın fıtratında vardır, kaderdir, çekilecek. Önemli olan Erdoğan'ın iktidarda kalmasıdır, ülkede şovenizmin ve milliyetçiliğin kabarmasıdır. Böylece O bu savaşta halkı arkasına alacağını hesaplamaktadır.

Bütün bu tehditlerde Erdoğan'ın bir diğer hesabı da, bir Osmanlıcı olarak Suriye'den toprak koparmaktır. Suriye'ye bu kadar askeri yığınak yapmasının bir başka nedeni de Ruslarla masaya güçlü oturmaktır. Ona göre Ruslar M4 ve M5 karayolunu cihatçılardan temizledikten sonra Soçi Mutabakatı'nı hayata geçirmiş oluyorlar. Bundan sonra askeri hareketlilik durabilir, bir ateşkes sağlanabilir. Böylece de M4/M5 karayolunun kuzey tarafı cihatçılara ve Erdoğan'a kalabilir. Ama Erdoğan burada yanılmaktadır, zira bu hesap tutmayacak, bir müddet sonra Esad, Rusya ve İran yeniden cihadistleri Suriye'den atmak için harekete geçeceklerdir. Esasında Erdoğan'ın yalnız İdlib'de değil, Afrin, El-Bab ve Carablus'da da günleri sayılıdır. Suriye'de savaş daha yeni başlamaktadır. Erdoğan Türkiye'yi Ortadoğu'da yeni savaşlara sürükleyecektir.

Savaşa karşı bir barış hareketi yaratmalıyız

Erdoğan'ın bu gidişine izin vermeyelim. Ortadoğu'da savaş bataklıktır. Ülkemizin ve halkımızın bu bataklığa sokulmasına müsaade etmeyelim. Daha şimdiden başta ABD olmak üzere emperyalist devletler Erdoğan'ın arkasını sıvazlamaya başladılar. Trump Jeffrey'i Ankara'ya yolladı, Erdoğan'ın Suriye macerasını desteklediğini bildirdi. Türkiye'nin Suriye'de Rusya ve İran'la kapışması ABD'nin işine gelmektedir. O böylece Türkiye'yi hen Rusya'ya hem de İran'a karşı konuşlandırmak, tekrar yüzde yüz NATO saflarında yer almasını sağlamak istemektedir. NATO Genel Sekreteri Stoltenberg'de hemen NATO'nun Türkiye'nin yanında olduğunu açıkladı. Bunlar tehlikelidir. Bunların hepsi savaş kışkırtıcılarıdır. Erdoğan da kendince bir Rusya'ya Putin'e, bir ABD'ye Trump'a yaslanarak, onların emperyal devler olarak kavgalarına alet olduğunu politika yapmak sanıyor. Şüphesiz ne Rusya ne de ABD Türkiye'yi kaybetmek ister. Sürekli biraz tavizler vererek Türkiye'yi avutmak isterler. Tarihte hep böyle olmuştur. Ama bu kavgalarda da hep kaybeden Türkiye olmuştur. Daha şimdiden Erdoğan Kürtler ve Araplarla Türkler arasına yüzyıllar sürecek düşmanlık tohumları ekmektedir. Suriye çıkmazında Türkiye'yi büyük tehlikeler beklemektedir.

Şimdi hep birlikte Erdoğan'ın savaş planlarına karşı çıkalım. En geniş güçlerin katılımıyla bir barış hareketi oluşturalım. Suriye'de barışçıl yolu savunalım. Yalnız Suriye'de değil, tüm Ortadoğu'da barışın sağlanması Kürtlerin bu sürece çekilmesi ve aktif katılımıyla mümkün olabileceğini halkımıza anlatalım. Unutmayalım, savaş çok acılar verecektir, ama Erdoğan'ın da sonu bu savaş olacaktır. Ama savaşa gidilmeden

barış için birlik olalım, Erdoğan'ın sonunu savaşsız getirelim. Bu bizim ellerimizdedir. Halkımız son bir sene içinde bunu yapabileceğini ispatlamıştır. Suriye bizim ne arka bahçemiz, ne de içişlerimizdir.

Suriye'nin toprak bütünlüğünün sağlanması, Türkiye dahil tüm yabancı güçlerin Suriye'den çıkması Türkiye'nin güvenliği, Ortadoğu'da barışın yararınadır.

Türkiye İdlib batağından hemen çekilmeli!

Ölen 33 askerin sorumlusu Erdoğan'dır! Erdoğan hemen istifa etmeli!

27 Şubat Perşembe akşamı, arkasına Rusya ve İran'ı alan Esad güçlerinin bir hava saldırısı sonucu İdlib'de 33 asker, 'Mehmetçik' hayatını kaybetti. Bu sayı sonra iktidar tarafından 34'e, 36'ya yükseltildi. Hatta sayının 75 olduğu söyleniyor. Bir o kadar da yaralı olduğu bildiriliyor. Şimdiye kadar "bir kaç adet" veya „bir kaç tane şehidimiz var, ama rejim unsurlarına da misliyle bedel ödettik" diyerek hem ölenlerin sayısının önemli olmadığını belirtmeye çalışan hem de karşı tarafa misliyle zayiat verdirttik açıklamalarıyla milliyetçiliği kabartan Erdoğan'dan bu kez ses seda yoktu. İki gün halkın karşısına çıkamadı, konuşamadı. Asker kaybı haberini bir valiye, Hatay valisine yaptırttı. Tüm dünya ajansları daha perşembe akşamı gerçek ölü sayısını açıklarken, ölen asker sayısı Türkiye kamuoyundan sabaha kadar saklandı, gizlendi. Sosyal medyaya "yasak" getirildi, kapatıldı veya yavaşlatıldı. Yine doğru haberi verenler aleyhine davalar açıldı. Olay basit değildi. Hayatını kaybeden 33 askerdi! Bunun sorumlusu ise Erdoğan'dı! Erdoğan bunun hesabını vermek zorundadır! Bu sorumluluk istifayı gerektirir. Erdoğan hemen istifa etmelidir.

Ölen asker sayısı halktan ilk kez gizlenmiyordu. Daha önce Libya'da ölen bir albay ve askerler kamuoyundan gizlenerek toprağa verildi. Erdoğan sustu, bu olayı geçiştirdi. Bu kez Erdoğan iki gün sustu. İki gün sonra yaptığı konuşma ise bir sorumsuzluk örneği idi. Erdoğan bu konuşmasında 34 şehidin verildiği açıklamasını, Gezi ve FETÖ olaylarından, turizmde, araba ve konut satışlarında kırılan rekorlardan, diğer ekonomik rakamlardan bahsederek vermesi milletle açıkça alay etmesiydi, 34 asker kaybını sıradan bir olay gibi göstermeye çalışmasıydı. Yine 33 "şehit"e karşı rejim unsurlarından iki bin 100'ünü bertaraf ederek bedel ödettik demesi ise hem doğru bir bilgi değil, hem de bir insanlık suçudur. Böyle bir kıyaslama utanç vericidir. Bu bir savaştır, iki taraftan da ölüm savaşın fıtratında vardır. Ama intikam almak, bedel ödetmek için, savaş da olsa, 2000 sayısı gibi yığınsal insan öldürmek bir insanlık suçudur, hesabı sorulur. Kaldı ki Londra merkezli Suriye İnsan Hakları İzleme Örgütü Suriyeli asker kaybını 41 olarak vermektedir. Bu yalan ve abartılı haberlerle Erdoğan'ın amacı kamuoyunda hamaset edebiyatı yapmak, halkı infiale gelmesin diye yatıştırmaya çalışmaktır. Onun Avrupa'ya açılan Yunanistan ve Bulgaristan sınır kapılarını açması da iç kamuoyuna yönelik milliyetçi duyguları kaşımak, gündem değiştirmek, suçluluğunu örtmek içindir. Burjuva medyası "Hah! Avrupa dediğin anca bundan anlar" diye Erdoğan'ın bu kararını göklere

çıkarmaktadır. Ama onları karda kışta rezil olan, ölen çocuk ve kadınların, insanların çilesi ilgilendirmiyor. Onlar için önemli olan, göçmenleri Avrupa'ya karşı rehin gibi kullanıp AB'den, Merkel'den daha çok para ve İdlib'deki savaş için daha çok destek koparmaktır. Sınıra yığdıkları göçmenlerin Avrupa'ya gidemeyeceğini onlar da biliyorlar. Avrupalılar ise Erdoğan'ın şantaj yaptığını çoktan okumuş durumdalar. Onlar Erdoğan'ın Suriye'deki Yeni Osmanlıcı maceralarına alet olmak istemiyorlar. Suriye sorununun barışçıl yollardan çözümünü savunuyorlar.

33 asker ne için öldü?

Tekrar tekrar sormak gerekiyor! Bu askerler kim için ölüyorlar, „şehit“ oluyorlar? Allah yoluna mı, vatan uğruna mı, yoksa Erdoğan'ın çıkarları ve hırsları için mi? Allah yoluna değil, zira çarpışan iki taraf da Müslüman! Vatan uğruna değil, çünkü savaşın olduğu yer Türkiye değil, İdlib, Suriye'nin bir vilayeti. Öyleyse “bizim ne işimiz var İdlib'de? Ne için savaşıyoruz orada? Vatanı korumak için mi? Vatana, Türkiye'ye Suriye'den, hem Esad'dan, hem Rojova yönetiminden gelen bir tehlike var mı? Tam aksine! Türkiye, Erdoğan onlar için bir tehlike. Batı emperyalist güçlerinin gazına gelip Esad'ı devirmeye, Emevi Camii'nde Cuma namazı kılmaya kalkan kimdi? Erdoğan değil miydi? Esad'ın üstüne sürmek için topladığı islami cihatçıları Kobane'de Kürtlerin üstüne süren, Kobane ha düştü, ha düşecek diyen Erdoğan değil miydi? Ortadoğu'da esas tehlike Erdoğan'dır . Libya'da ne işimiz var sorularına "Mustafa Kemal'in Trablus'da ne işi vardı"diye verdiği cevapla Osmanlı askeri olarak Libya'da savaşan Mustafa Kemal'e öykünerek Osmanlı hayallerini dile getiren Erdoğan'dı. O hem Yeni Osmanlıcı, yayılmacı hayallerini hayata geçirmek, hem de ülkede eriyen iktidar tabanına şovenizmle güç katmak, faşizan otoriter iktidarını sürdürebilmek için Türkiye'yi Ortadoğu batağında savaşa atmaktadır. O ancak savaşla iktidarda kalabilmekte, muhalefeti susturmakta, ekonomide, yargıda, eğitimde, kültürde, toplumun her alanında şiddet ve terör estirebilmektedir.

O bu amaçlarını maskelemek için, Suriye'den göçü önlemek, terörizmi yok etmek için Türkiye'nin İdlib'de olması ve savaşması gerektiğini söy-lemektedir. Bu ise düpedüz büyük bir yalandır. Çünkü göçün esas nedeni savaştır. İnsanlar savaştan, bombalardan kaçmakta, evini yurdunu terk etmektedir. Emperyalizm adına savaşı başlatan ve sonra da kendi adına sürdüren Erdoğan'dır. Bu savaşı yapmak için dünyada ne kadar İslamcı, El-Kaideci, İŞİD'çi terörist varsa toplayıp Suriye'ye geçmesini sağlayan Erdoğan'dır. Erdoğan Suriye'de İslamcı teröristlerle iç içedir. Bırakalım onlarla savaşmayı, onları korumakta,

kollamakta ve desteklemektedir.

HTŞ ılımlı muhalefet mi?

Erdoğan İdlib'de ve genel olarak Suriye'de tutunabilmek için bu cihatçılarla işbirliği yapmak zorundadır. Bu cihatçıların en büyüğü ve İdlib'de yönetimi elinde tutan Heyet Tahrir el-Şam, HTŞ denen El-Kaideci örgüttür. Bu örgüt BM, AB, ABD, Rusya, Türkiye tarafından terör örgütü olarak kabul edilmektedir. Bu örgüt Soçi anlaşmasını daha baştan kabul etmedi ve bu anlaşmaya göre ılımlı örgütlerden ayrılıp, silahlı bir terör örgütü olarak izole ve bertaraf edilmesi gerekmekteydi. Bu görevi de Erdoğan üslenmişti. Ama Erdoğan bu görevi yerine getirmeye asla yanaşmamıştır. Geçtiğimiz yıllarda bu örgüt hem Esad güçlerine hem Suriye'deki Rus üslerine karşı sürekli saldırılar düzenledi. Özellikle Aralık 2019'dan sonra İdlib'e yönelen Esad ve Rus saldırılarının hedefi bu terör örgütünü bitirmek ve İdlib'i bunlardan kurtarmaktır. Erdoğan ise buna karşı çıkmaktadır. Zira Erdoğan'a göre önceden terörist diye ilan ettiği HTŞ artık bir terör örgütü değil, Esad rejimine karşı savaşan ılımlı muhalefetten biridir. Bunun için İdlib'e karadan ve havadan Esad ve Rus saldırılarının durdurulması gerekmektedir. Ruslar ve Esad ise bunu kabul etmiyorlar, HTŞ'nin bir terör örgütü olarak mutlak bertaraf edilmesi gerektiğini söylüyorlar. Anlaşmazlığın önemli bir konusu HTŞ'nin 40-60 bin silahlı teröristiyle ne olacağıdır. Erdoğan bu gibi teröristlerin bir kısmını Kuzeydoğu Suriye'de Kürtlere, Libya'da Hafter'e karşı kullanmaya devam etmek istiyor. Esad ve Ruslara, uluslararası kamuoyuna göre ise bertaraf edilmesi gerekmektedir. Bu konuda anlaşma olamayınca da savaş devam etmektedir.

Son zamanlarda HTŞ'yi ılımlı bir muhalif örgüt olarak görmeye başlayanlardan biri de ABD'dir. HTŞ'nin şu an faaliyetlerini uluslararası alandan çok Esad ve Rus üs ve birliklerine yöneltmesi ABD'nin işine gelmekte ve HTŞ'yi ılımlı muhalefet olarak görmesine neden olmaktadır. ABD'nin Suriye'den sorumlu özel temsilcisi Jeffrey HTŞ konusunda şöyle demektedir: Bunlar "El Kaide türevi" olmakla birlikte ağırlıklı olarak Esad rejimine karşı savaşıyorlar ve "kendilerinin terörist değil yurtsever muhalif savaşçılar olduklarını ileri sürüyorlar. Bu iddialarını henüz kabul etmiş değiliz... Bir süredir uluslararası bir tehdit yarattıklarını da görmedik… Gördüğümüz kadarıyla daha çok İdlib'deki pozisyonlarını korumaya odaklanmış durumdalar… HTŞ 2018 sonrasında Soçi ateşkes anlaşmasına taraf olmamakla birlikte, onların cephesinde Ruslara karşı yalnızca düzensiz ve pek kuvvetli, önemli olmayan nitelikte askeri eylemler gözledik. Ruslar bunu bir bahane olarak kullanıyorlar. Onlar esasen (HTŞ) savunmadalar, orada duruyorlar ve Ruslar da sivillere karşı bu saldırıları büyük çaplı saldırıları başlatabilmek için kendilerinin ya da Suriyelilerin saldırıya uğradıklarını öne sürüyorlar"

İdlib'in 60'a 40 bölüşümü

Jeffrey Şubat başında yaptığı bu

açıklamasında THŞ'nin Esad ve Rus üslerine yaptığı saldırıları küçümsüyor, bu önemsiz saldırıları bahane eden Rusların da sivillere saldırdığını ileri sürerek suçluyor. Bu ise HTŞ'ye verilen açık bir destek ve savaş kışkırtıcılığıdır, Erdoğan'ın savaş politikasına arka çıkmaktır. Oysa Soçi anlaşmasında Türkiye bu saldırıları önlemekten, M4 ve M5 karayolunun güvenliğini sağlamaktan, muhalifleri silahsızlandırmaktan sorumluydu. İdlib'e dalabilmek için Erdoğan bu sorumlulu ğu üstlendi. Idlib'e girip "Gözlem Noktaları" adı altında üsler kurunca Soçi anlaş-masını fiilen rafa kaldırdı. Şark kurnazlığı yaptığını sandı. Erdoğan bu anlaşmadaki mutabakatların hiçbirini yerine getirmeyince ve HTŞ ve ÖSO saldırıları da durmayınca Rus ve Iran destekli Esad birlikleri harekete geçti, hızla ilerledi. İdlib'in büyük bir bölümünü ele geçirdi. Türk Gözlem Noktalarının çoğu Esad askerlerinin kurtardığı bölgelerde, dört bir tarafı sarılmış, kuşatılmış olarak kaldı. Erdoğan bu noktalardan geri çekilmediği gibi, Esad rejimine Gözlem Noktalarından uzaklaşmasını ve kurtardığı bölgeleri terk etmesi, Soçi anlaşması sınırlarına geri çekilmesi ültimatomunu verdi. Çekilmeleri için de Şubat sonuna kadar zaman tanıdı. Çekilmezse gerekenin yapılacağını, bu yönde kamuoyuna kararlılık ve hazırlığın en üst düzeyde olduğu mesajları verilmeye başlandı.

Erdoğan mesajla kalmadı, İdlib'e sürekli asker, tank, uçaksavar ve diğer askeri mühimmat yığınağı yapmaya başladı ve gerginliği sürekli tırmandırdı. İdlib'de "Hava bizim lehimize döndü" diye beyanatlar vermeye başladı. Bu işten anlayan uzmanlar ise hava sahası kapalı, yani Rusların elinde olduğu sürece kara hareketi başarılı olamaz, durum "lehimize dönmez", SİHA ve İHA'larla başarı sağlanmaz diye Erdoğan'ı sürekli uyardı, Erdoğan ise bunları duymak istemedi. O, ölümüne de olsa İdlib'in tümünü istiyorum diye dayatıyordu. Asker ölmüş, insanlar evinden, yurdundan olmuş onun umurunda değildi. Ruslar ise büyük bir çatışmayı önlemek için İdlib'in yüzde 60'nı kendilerinin, yüzde 40'nın da Türkiye'nin kontrol etmesini önerdiler. Erdoğan bu teklifi reddetti. Görüşmeleri yürüten heyete ya hepsi ya savaş talimatı verdi, gerginliği sürekli arttırdı.

Böyle bir felaketin olacağı belliydi

Artan gerginlik Şubat sonunun beklemedi. TSK, İdlib'de Esad ve Rus birliklerine saldıran HTŞ ve ÖSO'ya topçu atışlarıyla açık destek vermeye başladı. Bu grupların elinde 5000 metreye kadar uçak vurabilen uçaksavarlar bulunmaktadır. 27 Şubat'ta bunlar bir Rus jetini yaraladılar. Jetin zorlukla üssüne geri döndüğü tahmin edilmekte. Böyle bir olayın cezasız kalmayacağını en iyi bilenlerden birinin Erdoğan olması gerekirdi. O akşam Esad jetleri Türk birliklerin vurmaya başladı. Sonuç ağır, yürekler acısı: 33 asker olay yerinde hayatını kaybetti, bir o kadarı da yaralandı. Ne için, Erdoğan'ın iktidar ve yayılmacı hırsları için.

Erdoğan suçlu olduğunu çok iyi biliyor. Onun için iki gün halkın karşısına çıkamadı,

Çıktığı zaman da AKP'nin sözde başarılarını anlatmaya, halkı uyutmaya kalktı. Hamaset edebiyatı yaparak, İdlib'in milli mesele olduğunu, İdlib'de savaşılmazsa Antep'de, Hatay'da savaşılacağını, şehit kanıyla yoğrulmayan toprağın vatan değil arazi olacağı gibi zırvalıkları anlatmaya çalıştı. Erdoğan önce şunu bilsin ki, vatan şehit kanıyla yoğrulan toprak değil, üzerinde oturduğumuz, işlediğimiz, ektiğimiz, ekmeğimizi ürettiğimiz arazidir, fethedilen, yağma edilen yer değil, mamur edilen yerdir. Eğer terörist cihatçılar bir gün İdlib'i terk edip Antep ve Hatay'a gelir ve oraları savaş alanına çevirilerse bunu sorumlusu Erdoğan'dır. Böyle bir ihtimal vardır.

Erdoğan'ın en zayıf anı, istifası için büyük bir barış hareketi yaratılmalı

Rusların cihatçı teröristlere karşı ve Soçi anlaşmasının katıksız uygulanması konusunda gösterdikleri kararlılık karşısında Idlib'de sıkışan Erdoğan bu kez yüzünü Batıya dönerek NATO'dan, BM'den, ABD'den, AB'den yardım istemeye başladı. Kimse somut bir yardım vermedi. Hele Erdoğan'ın istediği İdlib'in uçuşa yasak bölge olmasına ise kimse yanaşmadı. Herkes silahların susmasını, ateşkes ilan edilmesini istedi. Ama ne Erdoğan ne de Esad ve Ruslar ateşkese yanaşmadılar. Erdoğan Şubattan sonra harekete geçeceğiz tehdidini 1 Mart'ta gerçekleştirdi. Şimdiye kadar süren saldırıların devamı olarak, "Bahar Kalkanı Harekâtı" diye İdlib'de yeni bir harekât başlattı. Çatışmalar tüm hızıyla sürüyor. Medya iki Suriye uçağını düşürdük diye zafer çığlıkları atıyor. Mutlak iki taraftan da ölenler vardır. Savaş her zaman kirlidir ve hemen durdurulması gerekmektedir. Savaşın durdurulması için ise kilit ülke Rusya ve lideri Putin'dir. Hem Rusya hem Türkiye İdlib'de karşı karşıya gelmekten kaçınmaktadırlar. Bunun bir ateşkes ilan edilinceye kadar sürmesi umut edilmektedir.

Batıdan umduğunu bulamayan Erdoğan sonunda yine Ruslara dönmek ve onlarla anlaşmak zorunda kaldı. Nasıl bir ateşkes olacağı konusunu heyetler görüşüyor. "Son noktayı" 5 veya 6 Mart'ta Putin ve Erdoğan'ın koyacağı söyleniyor. Noktanın nasıl olacağı, İdlib'in nasıl kontrol edileceği o gün görülecek. Ama şimdiden ortaya çıkan bir gerçek var ki, Rusya artık bundan böyle bizim yalnız kuzey komşumuz değil aynı zamanda güney komşumuzdur da. "Barış Pınarı Harekâtı" ile Suriye'nin kuzeydoğusuna yerleşen Rusya, şimdi de "Bahar Kal-kan Harekâtı" ile Suriye'nin kuzeybatısına yerleşmektedir. Sanki bir "Rus koridoru " yaratılmaktadır.

Tüm bu gelişmelerin sorumlusu Erdoğan'dır, Türkiye'dir. Eğer Kürtlerle hem Türkiye'de, hem Irak ve Suriye'de demokrasi için anlaşıp, Suriye ve Irak'la birlikte yeni bir komşuluk ve işbirliği ilişkisi yaratılabilseydi ne Rusya ne de ABD Suriye ve Irak'a girer, bu ülkeleri paramparça edebilirdi. Bunun sorumlusu Erdoğan'ın saldırgan Kürt politikasıdır. Ama zaman daha geçmiş değildir. Kürtlerle anlaşmak hâlâ mümkündür. Kürtlerle bu anlaşma gerçekleştirilebilirse Rusya'yı da, ABD'yi de ve diğer emperyalist ülkeleri de Ortadoğu'dan atmak mümkündür. Ama yeni bir politika Erdoğan'la mümkün değildir. Halklarımızın başına bu kadar felaket getiren Erdoğan'ın gitmesi gerekmektedir. Bu herkesin bildiğinden başka bir şeyin konuşulmayacağı sözde kapalı Meclis toplantılarıyla olmaz. Bu sokaklara çıkmakla olur. Bunun için Erdoğan'ı hedefe koyan savaşa karşı büyük bir barış hareketi yaratılmalıdır. Bugünden itibaren meclis içinde ve dışında sürekli Erdoğan'ın istifası istenmelidir. Bugünler Erdoğan'ın en zayıf olduğu anlardır. Parlamento içi ve dışında tüm muhalefet birleşirse ve birlikte ayağa kalkarsa O'na ancak gideceği günleri saymak kalır. Bu fırsat kaçırılmamalıdır.

8 Mart 2020 Kadınlar Günü ve Ülkemizde Kadın Cinayetleri

8 Mart kadınlarımıza ve dünya kadınlarına kutlu olsun!

1. Sayfadan Devam

Emekçi Kadınlar Günü olarak doğmuştur. 8 Mart 1908'de New York'ta 15 bin kadın işçinin ağır çalışma koşullarına, düşük ücrete karşı greve gitmeleri ile başlayan eylemler seçme ve seçilme hakkı dâhil olmak üzere toplumda eşit haklara sahip olma mücadelesiyle devam etmiştir. 1910 yılında Kopenhag'da toplanan Uluslararası Emekçi Kadınlar Konferansı'nda Clara Zetkin'in önerisiyle Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanmaya başlanmıştır. Daha sonra Birleşmiş Milletler 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü olarak ilan etmiştir.

Aradan geçen 100 yıldan fazla zaman diliminde kadınlar bir çok haklar elde etmişlerdir. Özellikle reel sosyalist ülkelerde kadının her alanda eşitliğinin sağlanması için atılan büyük adımlar kapitalist ülkelerde de kadınların hak arama ve almalarına büyük katkı sağlamıştır. Reel sosyalizmin yıkılışından beri kapitalist toplumda kadınların iş ve yaşam koşulları sürekli kötüleşmekte, onlar üzerindeki sömürü ve baskı, şiddet ve taciz artmakta, sosyal ve ekonomik eşitsizlik önlenememektedir. Erkek egemen en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile kadının yerinin mutfak ve çocuk bakımı olduğu, kilise veya cami ile ev arasında geçmesi gerektiği anlayışı hızla yayılmaktadır. Erkeği ailede ve toplumda egemen kılan sınıflı toplumlardır. Toplumun her alanında kadın erkek eşitliği kapitalizmin tabiatına aykırıdır. Kadının özgürleşme mücadelesi işçi sınıfı mücadelesinden kopuk değildir.

Ülkemiz Türkiye'de kadının durumu çok daha zordur. Özellikle İslamcı-faşizan AKP iktidarı döneminde daha da kötüleşmiştir. Kapitalizmin çarpık gelişmekte olduğu ülkemizde, bu dönem İslam dininin ku´ralları katıksız uygulanarak kadın eve hapsedilmek, sosyal ve ekonomik hayattan koparılmak, erkeğin kölesi yapılmak istenmektedir. İtaat etmeyen kadının "terbiyesi" için ise şiddet ön görülmektedir. İslam böyle demektedir. Toplumda bu anlayışı körükleyen Erdoğan'ın ta kendisidir. Kadının şiddete, baskı ve sömürüye kaşı özgürleşme mücadelesi gerici faşist Erdoğan iktidarına karşı verilen demokrasi ve özgürlük mücadelesiyle iç içedir.

Bu yıl 8 Mart'ta okurumuz Gülden Akar'ın yazısıyla ülkemizde kadına yapılan şiddete değinmek istedik. Kadınların şiddete karşı mücadelesini Erdoğan'a karşı mücadeleyle birleştirebilme umuduyla kadınlarımızın ve tüm dünya kadınlarının 8 Mart'ını kutlarız.

Kadın Cinayetleri ve PANİK ATAK

Gülden AKAR

10 Şubat 2020'de bir genç kız daha öldürüldü. Şeyma Yıldız, erkek arkadaşı olduğu gerekçesiyle babası tarafından katledildi. Gazetelerden edindiğimiz bilgilere göre Şeyma'nın babası yıllardır "panik atak" hastasıymış. 28 yıllık eşi olan Emine Hanım başlarına geleni "Benim canım, canımı aldı" diye ifade etti. "Benim canımı aldı ama kötü biri değildi. Ne yapayım kaderim buymuş Allah'tan geldi. Evladını toprağa veren anne ertesi gün, öldüren kocasına böyle bir şey demez. Ama benim kocam kötü biri değil. Bunu bilin. Kendi yapmadı, hastalığı yaptırdı."

Gerçekten de kulağa acayip gelen cümleler… Ancak çok şey anlatıyorlar. Hasta kocaya tanınan hoşgörü, yüksek katlardan gelen emirle kadere yazılan karşısındaki itaat… Hesabı sorulamayacak hale getirilen gencecik bir kız… Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre 2019 yılında ülke çapında 474 kadın ve 21. Yüzyılın ikinci on yılı başlangıcı olan Ocak ayında 27 kadın öldürüldü, 7 tane de şüpheli kadın ölümü söz konusu. Bu cinayetlerin hepsi de erkekler tarafından işlendi.

Erkekler, büyük bir çoğunlukla, en yakınındaki kadınların "kaderlerini yazıyorlar". Ailesindeki, mahalledeki ve hatta tanıdıkları arasındaki kadınların üzerinde güç kullanma yetkisine sahip olduklarına inanıyorlar. Haklılar! Bu model, neredeyse iki on yıldır ülkede geçerli. Giderek büyük bir değişim geçiren, "tek adam" iktidarı ile daha önceki yapısal (eksiği ve gediği ile) örgütlenmenin yerine keyfe göre "değişken" bir yapılanma ortaya çıktı. İstediğini, hesap vermeksizin yerine getiren bu iktidar modeli ancak acımasız bir kontrol ve baskıyla kendini ayakta tutuyor. Gücü yeten gücü yetemeyeninin gırtlağına çökmüş durumda.

Emine hanım, eşinin hastalığını suçlu ilân etti. Panik Atak! Bu hastalık toplumumuzda epey yaygındır. "Benim panik atağım var" cümlesini sık sık işitirsiniz. Neden olmasın? Ülkenin koşulları bu hastalığın yaygınlaşmasına her gün katkıda bulunuyor. Adeta "Turkishcoronavirus"! Herkes birbirine hızla bulaştırıyor. Bu hastalığın en önemli belirtileri, sürekli korku içinde yaşamak ve güven kaybıdır.

Toplumda hızla yaygınlaştırılan, hayatta olan biteni tevekkülle karşılama, yukarıdan gelene itaat etme yargıları, özellikle gelir ve eğitim düzeyleri düşük geniş kesimlerde tartışmasız kabul görüyor. Bunun doğal uzantısı olarak kadınlardan, istek ne olursa olsun, itaat bekleniyor. Bu itaati bulamayan erkek, kadını ya hastanelik edene kadar dövüyor ya da öldürüyor. İçinde bulunduğu ortamdan edindiği yargılarla kendine itaat etmeyenin cezasını kesiyor. Bu işleyişte korku da var güvensizlik de var. Ancak ne korku ne de güvensizlik imha etmenin nedeni değildir, olamaz.

Kadına bu şiddetleri reva gören tek adam yönetimi bilmeli ki, 10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısında ilân edilen "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi", tüm insanlık için geçerlidir. O Bildirge'de tarif edilen haklar toplumların bizatihi değer yargılarıdır. Bu değer yargılarının yerine sahte yargılar yaratmak toplumu uçuruma sürükler. Bizim ülkemiz de dâhil olmak üzere dünya çapında böylesi tehlikeli bir durum geçerlidir.

Önünüze dünya haritasını serip baktığınızda, boyutu ne olursa olsun, topraklarında savaş olmayan çok az ülke kalmıştır. Bu savaşların devamı için toplumların yoksulluğu pahasına muazzam kaynaklar harcanmaktadır. Yıllardır savaşlarda

hapsetmek için uygulananlar 21.yüzyıla uygun olarak tekrar pişiriliyor. Sloganlarından biri de "Kocan her zaman en başta gelmelidir"! İnternetteki sayfalarından anladığımız kadarıyla, şimdilik üst gelir gruplarına hitap ediyorlar.

Öyle ya da böyle kadınları uysal yapma istemi her yerde kendini gösteriyor.

çok sayıda insan öldürülmüştür ve bunların büyük kısmını çocuklar ve kadınlar oluşturmaktadır. Savaşlarda çocuklar doğmakta ve büyümektedir. Bu kuşakları savaşsız bir dünyanın olabileceğine ikna etmek çok zordur. Savaşlarda, yerel çatışmalarda ve hatta komşu kavgalarında bile erkeklerin ilk yaptığı eylem "düşman tarafın" kadınlarına, çocuklarına tecavüz etmektir. Bu değer yargısı değil, insan dışılık yargısıdır. Tarihi eskidir ve gerisinde insanlık dışı alçak bir fikri taşır.

Yüzyıl başladığından beri insanlık adına umut veren bir gelişme yaşayamadık. Göklere çıkartılan teknolojik gelişmenin de bir hayrını göremedik. Ama özellikle ülkemizin de yer aldığı bölgede geniş bölgede savaşlar "olmazsa olmaz" hale geldi. Kimin eli kimin cebinde belli değil. Adam komutanlığı Katar'a kuruyor, Irak'ta savaş yönetiyor. Küreselleşme süreci içinde bir krizden öbürüne savrulurken dünyanın egemeni kim olacak tepişmesi son hızıyla devam ediyor. Bu tepişme büyük bir insani yozlaşmayı da ortaya çıkardı.

Pek çok ülkede kadın cinayetleri artarken kimi ülkelerde de başka biçimlerde kadınlar boyun eğmeye özendiriliyorlar. İngiltere'de yeni kurulmuş olan "The Darling Academy" geleneksel ev kadını (Traditional Housewife) fikrini değer yargısı haline getirmeyi hedef edinmiş. "TradWife" kavramı giderek kendine yer ediniyor. II. Dünya Savaşı sonrası kadınları fabrikalardan alıp evlerine

Ancak uysal kadınlarla nereye ulaşmak istiyorlar? Uysal olmayanları öldürerek ya da sakat bırakarak hangi sorunu çözmüş olacaklar? Toplumların ruh sağlığını berhava eden hırçın politikaların devamından beklenti nedir ki, devam ettirilmektedir? Toplumu değişik başlıklar atında kümeleştirmek ve birbirlerine kin duymaları için çaba göstermenin yararı var mıdır? Yoksa bu bir intihar eylemi midir?

Panik Atak'ın yaygın olduğu ülkemizde arkada kalan yakın akrabaların bir daha "Kendi yapmadı, hastalığı yaptırdı" cümlesini kurmaması için;

"İnsan haklarını göz ardı etmenin ve hor görmenin, insanlığın vicdanında infial uyandıran barbarca eylemlere yol açtığını ve insanların korku ve yoksunluktan kurtulması, konuşma ve inanma özgürlüğüne sahip olacağı bir dünyanın ortaya çıkmasının sıradan insanların en yüksek özlemi olarak ilan edilmiş bulunduğunu, insanın zorbalık ve baskıya karşı son çare olarak baş-kaldırmak zorunda kalmaması için, insan haklarının hukukun egemenliğiyle korun-masının önemli olduğunu,"(1) bir kez daha hatırlayalım. Geniş çevrelerce de hatırlanması için çaba harcayalım. Çünkü bugün dünyaya hükmeden tekelci küresel güçler insanlığın kazanımları olan bu belgelerin kamuoyuna mal olmasını istemiyorlar.

(1) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

8 Adar 2020 roja jinên cîhanê û kuştina jinan li welatê me.

8 Adar li jinên me û li jinên cîhanê pîroz be.

Berdevama rûpela 1

li kargehan, li nav malbatê de zêrandina du alî û di civatê de zordarî û tacîza li ser jinê ye. Roja parastina mafê jinan e. Hem roja cejnê û hem jî roja cengê ye.

8 Adar yekem car wek roja jinên kedkar hatiye afirandin. 8 Adar 1908 de li New York ê 15 hezar jinan dijî karkirina di bin mercên giran, dijî kêm wergirtina heqdestên xwe, dest bi mangirtinê kirin û ev tekoşîne bi hin mafên din ve berfireh bû wek, mafê bijartin û hilbijartinê ji bo jinan û her we li ser mafên wekheviyê di civatê de berdewam kir. Sala 1910 ê di konferansa navnetewî ya jinên kedkarên cîhanê li Kopenhag, li ser pêşniyara Clara Zetkin ev roje wek roja jinên cîhanê hatiye pîroz kirin. Paş hinge Yekitiya Netewan ev roje wek roja jinên cîhanê ragehandiye.

Di vê navberê de demek wek 100 salan derbaz bû û jinan gelek maf bi dest ve anîn. Teybeten di wan welatên di dema sosyalîzma rasteqin de, di hemû waranên jiyanê de, ji bo yeksaniya jinê di civatê de pêngavên gelek mezin hatine avêtin, vê rewşe pêşxerî kir ku di welatên sermayedarî de jî jinan mafên xwe yên rewa , standin û wergirtin. Paş têkçûna sistema sosyalizma rasteqîn, li welatên sermayedaride, rewşa jinan di lehazê kar û lehazê jiyana rojane de ber bi xirabiyê ve diçe. Zordarî û zêrandin, şiddet û taciz li ser wan zêde bûye, pêşiya newekheviya civakî û aborî nayê te girtin. Di welatên herî pêşketî yên sermayedari de jî ku di bin desthilata mêran de ye, cihê jinê midbex û lê nêrîn/xwedîkirina zarokan e. Ev helweste ku ya di pêzanîna dêr û mizgeftê ye roj bi roj berfirehtir dibe. Civatên xwedîyê çînan, mêran di malbatê de û di civatê de dike serdest. Wekheviya jin û mêran di hemû warên jiyanê de dijî xwezaya civata sermayedar e. Tekoşîna azadbûna jinê babesteyî bi tekoşîna azadbûna çîna karger ve heye.

Li welatê me li Tirkiyê rewşa jinan gelek girantire. Teybeten paş desthilata îslamîst-faşîzana AKP gelek xirabtir bûye.Geşedana kapîtalîzmê ya xîç û xar li welatê me ku peyabûye û di her vê demê de li gel rê û resmên îslamê bi hişkê tê sepandin, ew jî tê wê wateyê ku, jin di malê de tê zîndanî kirin, jin ji jiyana civakî û aborî tê veqetandin û jin bi darê zore dibe kole mêrî. Ji bo jinên ku ser neçemîn jî ji bo "perwerda" wan şîdet tê pejirandin. Îslam wiha dibêje. Di civatê de jî Erdogan bi xwe vê helwestê digeşîne. Tekoşîna li dijî zordarî, zordestî û zêrandinê, tekoşîna ji bo azadbûnê û demokrasiyê, beşeke ji tekoşîna dijî desthilata Erdoganê paşverû û faşîst e.

Bi hêviya ku em tekoşîna jinan ya dijî zordariyê bi tekoşîna dijî Erdogan ve biçespînîn û 8 Adara hemû jinên cihanê pîroz dikin.

SÖMÜRÜ MÜLKÜN TEMELİDİR

Murat YAVUZER

TOPLUMSAL yapıyı anlayabilmek, ona derinlemesine nüfuz edebilmek için Marks'a göre onun ekonomik üretim ve dağıtım biçimine bakmaya; belli başlı çözümleyici kategorilere ihtiyaç var. Kafaların bu kadar bulanıklaştırıldığı, kavramların kavramlar içinde saklandığı bir dönemde bazı şeylerin net bir şekilde ifade edilmesi gerekli diye düşünüyorum. Örneğin; emperyalizm deniyor, yeni dünya düzeni deniyor, globalleşme deniyor bir türlü kapitalizm, sınıf savaşı, sömüren ve sömürülen denemiyor/denmiyor gibi…

Üretim ilişkileri analizinden çıkan toplumsal kategorilerin en önemlisi de sınıf ve onun bilinç düzeyi. İşçi sınıfı, kapitalist sınıf, sömürü, artı değer, ücret, örgütlülük düzeyi vb. kavramları kendi mantığı içinde açıklamaya ve birleştirmeye çalışalım.

SINIF VE İŞÇİSINIFI

Kısaca üretim araçları karşısındaki konum insanın sınıfsal yapısının temel taşını oluşturur diyebiliriz. Günümüz toplumunun iki önemli sınıfından birisi (hatta en önemlisi) olan işçi sınıfı da üretim araçlarına sahip olamaması ile tanımlanabilir. Diğer ana sınıfsal katmanda üretim araçlarına sahip olan kapitalist sınıfı anlatır. Bu tanım teoride doğru olsa da, bu temelin üzerine günümüz şartlarının da eklenmesi gerekiyor. İşçi sınıfının üretim araçlarına sahip olmamasından dolayı, devrimci/ilerici bir sınıf olduğunu (tamamı için) söylemek çok zor. Kendinde sınıf kendiliğinden sınıf tanımlarına çok girmeden pratikten hareket etmek istiyorum. İşçi sınıfının temel örgüt yapılarından birisi olan sendikaların çoğunun dinci/faşist örgüt yuvaları haline getirildiğini görüyoruz. İşe alınmanın etken unsurlarından birisinin gerici çevreye/tarikatlara bağlı olmaktan geçtiğini yaşıyoruz. Bugünün net analizi yapılmadan; basmakalıp ve slogan ötesine geçmeyen çözümlemelerle bu yapıyı çözümlemek çok zor görünüyor. Türkiye ve çevre ülkelerin (halkların) yeniden tanımı ve analizi örgütlenme biçiminin taktik ve stratejik ipuçlarını verecektir. Devam edelim; sınıfsal yapı sadece toplumun anlaşılmasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal yapının değişmesinin (ve nasıl değiştirileceğinin) ipuçlarını da verir. Bu değişimin öznesi de işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının bu konumu beraberinde sınıf mücadelesini de getirmekte. Bu mücadelenin ana hatlarından birisi de kapitalist sınıfın, işçi sınıfının emeği üzerinde fazladan kazanma biçimidir. Yani diğer şekliyle söylersek; yaratılan değerin fazlasına el koyma biçimidir. Bu el koymanın tam karşılığı olarak ismi, sömürüdür. Sömürü beraberinde karşı koyma ilkesini de getiriyor. Karşı koyma önce sınıf bilincini,

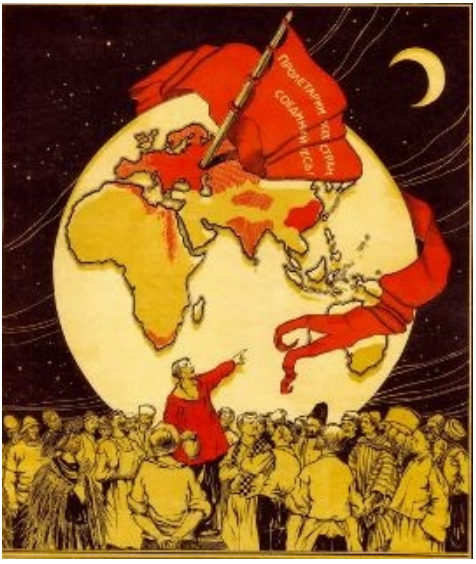

buna bağlı olarak eylemi ve eylemin ana organı olarak da örgütlenmeyi içeriyor. Örgütlenmiş işçi sınıfının neler yaptığını, hangi kazanımları elde ettiğini ya da örgütlenmemiş bir sınıfın neleri yapamadığını, dağılıp bozguna uğradığını tarih bize tek tek anlatmakta. Yazının ilk cümlesi üretim araçları iken, buraya kadar ki son cümlemizde örgütlenme oldu. Bu ikisi arasında diyalektik bir bağ mevcut. Üretim araçları sahibi kapitaliste karşı en önemli savaşım yolu ÖRGÜTLENME. Kapitalist sınıf bir yandan işçinin emeğine el koyup onu sömürürken bir yandan da kendi içinde sınıf dayanışması gösteriyor. Birbirleriyle daha fazla kâr elde edebilmek için kıyasıya mücadele ederlerken, söz konusu işçi sınıfı olunca muazzam bir dayanışma sergiliyorlar. Örgütlenme mücadele etmenin diğer adı ise işçi sınıfı bu yapıya karşı mücadele etmediğinde özne rolünü kaybedip sıradan bir yığın haline dönüşmekte.

SÖMÜRÜNÜN TEMEL TAŞLARI

A) ÜRETİM ARACI

Kapitalizm insanlığın normal hali değildir. Bu nedenle de insana ve doğaya dair ne varsa satıp yok etmekle meşguldür. Yok etmek için kullandığı en önemli araçlardan birisi de üretim aracıdır. Üretim aracı insanın üretim sürecinde maddi mal ve üretici hizmetleri yaratmak için kullandığı iş araçlarının ve iş malzemelerinin tümü demek; yani üretilen mal ve hizmetin, başka mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılması demek. İşçi, hem işgücünü, hem de üretim araçlarını harekete geçirir: Kapitalist sistemde işçi yasal olarak hür ve bağımsızdır, ama uygulamada, yaşamak için sermayedarın hesabına çalışmak zorundadır. Yani işgücünü ücret karşılığında pazarda satmak durumundadır. Eğer üretim araçları işçinin elinde olsaydı, işgücünü kendi başına üretip satabilirdi. Sahip olmadığı için de, işgücünü satmak zorunda kalıyor. İşçinin üretimden gelen gücü, üretim araçlarına sahip olma gücü değildir. Üretim araçlarını harekete geçirme gücüdür. İşçinin üretim araçlarını harekete geçirerek sağladığı üretim, kapitalist sistemde ihtiyaca hitap eder. İhtiyaç, kapitalistler için lüks tüketimin ihtiyacı olurken, işçi sınıfı için yaşamanın (barınma, giyim, yemek vs.) ihtiyacı olmakta. O nedenle kapitalist sistemde ihtiyaçlar farklıdır. Lüks tüketim ve harcama daha yüksek kâr getirdiği için, temel ihtiyaçlar kısmı ikinci plandadır.

Kapitalist sistemde sınıfların belirlenmesinde önemli rol oynayan *üretim aracı "değer" üretir*. Değeri de canlı emek, yani işçi üretir. Tek başına makine değer üretmez. Daha hızlı üretimi sağlar, işçi tarafından üretilen birikmiş değeri yani üretime aktarmaya yarar. Makinanın gelişimi teknolojik gelişmeyi getirir. Sermayedar teknolojiyi iki nedenle kullanır:

1- Üretkenliği artırarak diğer kapitalistlerle rekabet edip Pazar gücüne daha çok hâkim olmak için.

2- İşçi sınıfına bağımlılığı azaltmak için. İşçi sınıfına olan bağımlılığını azaltırken, işçileri (tüm emekçileri) üretim devrelerinin dışına atar. İşsizler ordusunun yaratılma nedeni de budur. Hem üretici hem de tüketici olarak bu devrelerin dışında kalmış bireylerin çözümü ırkçı faşist/dinci gerici örgütlerde aradığını da eklemek gerekiyor. Üretim devrelerinin içinde kalan bireyde sistem tarafından proleterleştiriliyor. Proleter hiçbir şeyi olmayan birey demek. Emek gücünü satmadan yaşamasına izin verilmeyen proleterin zincirlerinden

sistemin izin verdiği ölçütte olur. Çünkü ücretteki artış kapitalistin kâr oranını azaltır, fakat yok etmez. Kârının garantisi de devlettir. Günlerce süren asgari ücret toplantılarında devlet hakem rolü üstlendiğini söyler.

başka kaybedecek neleri olabilir diye düşünmek gerekir.

B) ARTI DEĞER

Kapitalizmin derin çekirdeği burada gizli. Bu çekirdek, maruz kalınan sömürünün de kaynağı. Aynı zamanda kapitalistin elde ettiği kârında kaynağı. Kârın elde edilmesinde, işçi sınıfı üzerinde iki basınç uygulamada:

1-Çalışma süresi

2-Reel ücretler.

Kapitalist kârı artırmak için artı değeri ya mutlak iş gününü (saatini) uzatarak ya da üretkenliği yükselterek (teknolojiyi geliştirerek) zorunlu iş gününü (rölatif olarak) azaltmaya çalışır; yani artı değerden elde ettiği kârı artırmak için ya ücretleri yükseltmediği halde, çalışma süresini uzatır, ya da çalışma süresini ve üretimi azaltmadığı halde ücretleri azaltır, ya da işçiyi aynı ücret karşılığı saat başına daha çok çalışmaya zorlar; saat başı üretimi artırır. Kapitalist sistem, verdiğinden daha fazlasını alma sistemidir. İşçiye ücretini tam çalışmasının karşılığıymış gibi öder. Ama iş almaya gelince ne işçi dinler, ne doğayı dinler her yeri talan eder.

Ücretlerden elde edilen nispi artış ve iyileşme kapitalist sistemin izin verdiği ölçüde olur. Çünkü ücretteki artış kapitalist

Devlet tarafsızmış gibi davranır. Unutmamak gerekir ki, devlet demek sermaye demektir.

Bugün söylenen ***"eşit iş gücüne eşit ücret "*** sloganı yerine, ücretlilik sisteminin yok edilebilme koşul ve kavramlarının tartışılması gerektiğini düşünüyorum. İşçiler yalnızca meta üretmiyor. Onun kadar önemli başka bir şeyi daha üretiyor: sömürü koşullarını. Kapitalistin varlık nedeni işçi sınıfının var olmasına bağlı. Çalışma koşullarını, ücretlerde iyileştirmeyi sağlamak için sonsuza dek mücadele etse de, işçi; işçi sınıfı olarak var oldukça diyalektik karşıtı olan sömürüde var olacaktır diyor Marx.

Bizim gibi az gelişmiş ya da geliştirilmemiş ülkelerdeki (bu coğrafyada diyebiliriz) işçi sınıfının özne rolünü yeniden tanımlamak gerekli diye düşünüyorum. İşçi sınıfının toplumsal mücadelede tek başına belirleyici rol üstlenmesi ayrı, ana rolü üstlenmesi ayrıdır. Bugünkü koşullarda sınıf hareketi merkezli, Kürt sorununu, çevre sorununu, gençlik hareketini, cinsiyetçi baskıyı vb. içine alan harmanlanmış bir hareketten bahsediyorum. Unutmamak gerekir ki, yaşadığınız coğrafi koşullar ve merkezden gelen baskılar ne şekilde ise, devrim mücadelesi de ondan bağımsız olamaz.

Korona virüsü salgını ve bir kez daha ortaya çıkan Kapitalizmin gerçek "çirkin" yüzü

Mümin TOPRAK

1. Sayfadan Devam

var. Tek korunma olanağı insanların kendi kendini karantinaya alması, evine "hapsetmesi"dir.

Bu nasıl olur demeyin. Çin 11 milyonluk Vuhan şehrini karantinaya aldı. Tüm İtalya karantinada. İspanya, Fransa, Almanya'da ve diğer birçok ülkelerde de karantina uygulanmakta, insanlara zorunlu olmadan sokağa çıkmama, evde kalma çağrıları yapılmaktadır. Birçok ülkede okullar tatil edildi, İnsanların toplu halde bir arada olabilecekleri tüm toplantılar, gösteriler yasaklandı. Sinemalar, tiyatrolar, müzeler, sergiler, stadyumlar, kahveler, lokantalar, birahaneler kapatıldı. Hasta ve bakımevi ziyaretleri, seyahatler, tatile çıkmalar yasaklandı.

Sert tedbirler gerekiyor

Neden bu kadar sert tedbirler alınıyor? Burada amaç esasında virüsün yayılmasını engellemek. Ama kimse engellemek diyemiyor. Çünkü engellemek çok zor. Amaç salgını yavaşlatmak, önünü almak denebiliyor. Önleyebilmek için virüs taşıyıcısının ilişkiye geçtiği ve yakın çevresinde olan tüm insanların bulunup teste tabi tutulması ve karantinaya alınması gerekmektedir. Bu ise imkânsız gibi bir şeydir. Mesela bir okulda bir öğrencide virüs tespit edilmesi demek, o okuldaki tüm öğrenci ve öğretmenlerin hepsine virüsün bulaşmış olma riskinin var olması demektir. Bu riski çözmenin yolu bütün okulu 14 gün karantinaya almak, pozitif olanları, yani virüsün bulaşmış olduğu kişileri tespit etmek ve onların da son dönemde kimlerle ilişkisi olduğunu ortaya çıkarıp karantinaya almak demektir ki bu kolay bir iş değildir. Bu ancak bir virüs taşıyıcısı tespit edildiği zaman acilen yukarda sayılan yasak ve kısıtlamaların getirilmesi ve gerekirse o şehrin tümünün 14 gün karantinaya alınmasını getirmektedir. Bu yapılmadığı zaman virüsün yayılmasının önüne geçilememektedir.

Bugün Avrupa'da yaşanan budur. İtalya, Fransa, Almanya gibi Avrupa ülkeleri, bu virüs Çin'den Avrupa'ya gelmez, gelse de münferit olaylar olarak ortaya çıkar deyip bir salgın olabileceğini düşünmek istemediler. Hatta önce küçümsediler, zira getirilecek kısıtlamaların hayatı ve üretimi durduracak sonuçları vardı. Hükümetler ve patronlar bunu düşünmek istemediler. Ama bulaşıcı hastalık sınır, ülke, zengin, fakir tanımıyor, büyük, küçük tanımıyor. Geldi mi, tüm dünyayı, yığınları kapsıyor.

Hem ekonomi hem toplum krize giriyor

Sonunda Avrupa'da korkulan başa geldi. Sert önlemler alındı, ama geç kalındı. Tatile gitmek, seyahate çıkmak yasaklanınca havacılık ve turizm sektörü krize girdi, uçaklar hangarlarda kaldı. Lokanta ve oteller boşaldı. Üretimin durduğu Çin'den aramalı gelmez oldu. Avrupa'da ABD'de üretim tehlikeye girdi. Yalnız Çin'den değil tüm dünyadan karşılıklı akan, üretimi ayakta tutan tedarik zinciri kırıldı, üretim hızla düşmeye başladı. Alman araba üreticisi Volkswagen büyük ölçüde üretimi durdurdu. Üretemez duruma gelen fabrikaların birçoğu iflasın eşiğine geldi. Zaten resesyonla başı dertte olan dünya ekonomisi hızla bir bunalıma

doğru gitmeye başladı. Ekonomik bunalımın barometresi olan borsalar hemen tepki gösterdi, inişe geçti. Denebilir ki hemen hemen yarı yarıya değer kaybetti. Borsalar "çöküşün" eşiğine geldi. Daha büyük bir krizi önlemek için Dünya Bankası; İMF, Avrupa Merkez Bankası ve diğer ülke merkez bankaları tekelleri bu zor durumdan kurtarmak için milyarlık, hatta trilyon dolarlık yardım paketleri hazırladılar. Bunlar bizim vergilerimizdir. Bu vergilerle yine bankalar ve tekeller kurtarılmak istenmektedir.

Ama bu kez bu paketlerin büyük bir etkisinin olmayacağı görülüyor. Bu kriz, kapitalizmin devresel krizlerinden biri olan 2008/09 krizinden çok farklı. 2008/09 krizinde devlet halkın parasını milyar milyar bankalara aktararak ve banka kredi sistemini işler duruma getirerek çıkmıştı. Ama bu krizden tek başına para akıtarak çıkmak mümkün değil. Hatta para akıtmak bazen ters de tepmektedir. ABD Merkez Bankası piyasaya para sürmek için hemen faizleri düşürdü. Borsa bu taze paraya bakıp şaha kalkacağı yerde hızla düşüşe geçti. Zira borsa, Merkez Bankasının böyle acele bir adımını korona virüsü nedeniyle ekonomide beklenen tehlikenin daha büyük olduğu kanısına vardı. Borsaya göre kriz özellikle ABD'de daha yeni başlıyordu. ABD'de bir kriz ise dünyayı etkilemektedir. Borsada düşüş kaçınılmazdı.

Gerçekten de Trump başta Korono virüsünü ciddiye almadı. Önlem almakta çok geç kaldı. Bunun yükünü şimdi dünya kapitalist sistemi çekecek. ABD'deki gelişmeler krizi daha da derinleştirecek. Para, kredi var ama hastalık nedeniyle kriz önlenip üretime tam olarak geçilemiyor. Uzun bir sürede de geçilemeyecek. Büyük bir ihtimalle karantina sürekli hale gelecek. Aramalı tedarik zincirinin yürürlüğe girmesi uzun sürecek. Krizden çıkmak virüsün önlenmesine bağlı, ama virüsün ne zaman önlenebileceği belli değil. Aşının 2021'den önce çıkmayacağı kesinleşti. Kapitalizm bu kez bu krizden çıkmakta zorlanmaktadır. Bu sırf bir ekonomik kriz değil, toplumun tüm alanlarını kapsayan yeni bir kriz. Korona krizi kapitalizmin böylesi bir krizin üstesinden gelemeyeceğini göstermiştir. Böylesi krizler üretimi ve yaşamı başka olan başka bir toplumu düzenini dayatmaktadır. Bu virüsle mücadele ederken işçi ve emekçilere bunu anlatmak gerekmektedir.

Türkiye: Önlem almakta geç kalan ülke

Türkiye'de durum Avrupa'dan farklı değil. Hatta birçok alanda daha kötü. Avrupalıların parası var. Paraya dayalı önlemleri hızla almaktalar. Karantinada kalmak zorunda olan işçiye aylığının %60'ını vermekte. Türkiye'nin ise hem parası yok, hem de böyle bir anlayışı yok. Avrupalılar daha şeffaf bir politika izliyorlar. Halka, halktan gizli yapılan, saklanan bir şey olmadığı anlatılıyor. Türkiye'de ise halk yanlış. doğru bilgileri sosyal medyadan alıyor. Sağlık bakanlığı sosyal medyada yayınlanan gizli belgedeki önlemleri yalanlamaya kalktı. Oysa bu önlemler acilen alınması gereken ve Avrupa'da çoktan alınmaya başlanmış önlemler. Bu önlemler alınmadan

virüsün yayılmasını yavaşlatmak mümkün değildir. Bu bilgileri halkla paylaşma yerine, bu bilgileri sosyal medyada yayanlar hakkında savcılığa emir vererek polisi harekete geçirmek, diktatör rejimlere has bir uygulamadır. Kamu araştırması yapan KONDA kurumunun yaptığı bir saha araştırmasına göre, toplumun %45'i Sağlık Bakanlığı ve devlet kurumlarının topluma doğru bilgi vermediği ve yeterli önlemler almadığına inanmaktadır.

Korona virüsünün hızla yayıldığı İran ve Irak sınırlarını hemen kapatarak virüsün bu ülkelerden Türkiye'ye girişini engelledi diye yandaş medyanın heykelini dikmeye kalkıştığı Sağlık Bakanı Koca Mekke'den Umreden dönen binlerce "hacı" hakkında tek önlem almadı. Bunlar hiç bir kontrole tabii tutulmadan, karantinaya alınmadan ellerini kollarını sallayarak evlerine gittiler. Sosyal medyadaki tepkiden sonra 5 bin 300 kişilik son umre kafilesi ancak karantinaya alınabildi. İran ve Suudi Arabistan bile Cuma namazlarını ertelerken, düne kadar Diyanet İşleri Başkanı camilerde toplu namaz kılınmasına karşı çıkmadı, bakan da ağzını açmadı. Zira onlar için korona virüsünden korunmanın çaresi bilimin ön gördüğü sosyal mesafelendirme önlemleri değil, İslam dini vecibeleri ve Kuran ayetleridir. Cüppeli Ahmet denen "saygın" hoca koronadan korunmak için okunacak duaları yaymakta ve "satmakta"dır. Buna karşı alınan önlem ise bir HİÇ'tir. Bilime ve akla uymayan bir bakanın, bir hükümetin önlem aldık demesine ne kadar inanılır?

Günlerce Avrupa'dan gelen yolculara karşı da hiçbir önlem almadan halkın arasına salıverdiler. Oysa Avrupa korona virüsüne karşı çoktan mücadeleye başlamıştı. Herkes sanki gözünü kapatmış, korona virüsü bize uğramadı diye kendini aldatıp duruyordu. Ne zaman ki, 11 Mart'ta ilk vakanın olduğu açıklandı, herkes şok oldu. Virüs Avrupa'dan gelen birinde çıkmıştı. Ama kimse şu soruyu sormaktan kendini alıkoyamıyordu: Ya şimdiye kadar Avrupa'dan ve umreden gelenlerde virüs varsa ve onlar halkın arasında dolaşıyorsa, ne olacak? Bunu bakan ve hükümet de kendine sormuş olmalı ki, 11 Mart'ın gecesinden itibaren sert, şok tedbirler almaya başladı. Bunlar mutlak alınması gereken önlemlerdir. Ama günlerden beri aydınlatma ve hazırlama yerine, "bize gelmez" rehaveti içine sokulan halk, şok tedbirleri görünce, günlerce gelebilecek karantina için önlemi marketlere koşup, rafları boşaltmakta, evlere yiyecek-içecek depolamakta buldu. Kolonya ve dezenfektan gibi hijyen maddeler hemen karaborsaya düştü. "Kıtlık" baş gösterdi. Oysa önlem sosyal mesafelendirme tedbirlerini almak ve bunları bilinçli uygulamak, sosyal ilişkileri minimuma indirmektir. Umreden dönen ve evinde karantinada olan bir vatandaş hâlâ evinde mevlit okutabiliyorsa, o karantinanın, alınan önlemlerin hiçbir etkisi yoktur. Veya tehlikeli olan 65 yaş üstündekilerdir, biz gençlere bir şey olmaz anlayışı da virüsü yayan anlayıştır. Bu virüsün yarattığı tehlike büyüktür, tüm yaşamımızı etkileyecek cinstendir.

Olayın ciddiyetini gören HDP bir kriz merkezi oluşturdu ve Türk Tabipler Birliği ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası ile koordinasyonlu çalışarak halkı bilgilendirmeye, korunma tedbirlerini açıklamaya başladı ve hükümetten acilen alınması gereken tedbirleri içeren talepte bulundu. Eş genel Başkan Mithat Sancar bu önlemleri şöyle sıraladı: *"İhtiyaç sahiplerine ücretsiz gıda ve hijyen malzemeleri yardımı yapılmalıdır. Her türlü tedavi sürecinin ücretsiz yapılması sağlanmalıdır. Özel hastanelerin de kamu hastanesi statüsünde hizmet sunması sağlanmalıdır. Kamuda ve özelde çalışanlara ücretli izin hakkının tanınması lazım. Su, elektrik internet gibi hizmetlerin bu kriz süresince ücretsiz temin edilmesi gerekiyor. Hasta,*

yaşlı tutuklu ve hükümlüler, bebekli anneler ve hamile kadınlar tahliye edilmelidir." Bu hükümet bu tedbirleri almayacak, ama bu tedbirlerin alınması için mücadeleyi yükseltip hükümetin patron yanlısı, özel teşebbüsçü politikası deşifre edilmelidir.

Virüs ve kapitalizmin gerçek yüzü

Korona virüsünün getirdiği ve toplumun bütün alanlarını kapsayan ve sarsan bu kriz bir kez daha gösterdi ki, kapitalist sistem bu gibi tabiat olaylarının yol açtığı krizleri çözecek bir sistem değildir. Bu gibi tabiat afetlerinin getirdiği krizler artık kapitalizmim karşıtı olan toplumsal düzeni zorunlu kılmaktadır. Çünkü bu krizler insanı, insan sağlığını ve yaşamını merkeze koyan çözümler dayatmaktadır. Bu ise hedefi her şeyden evvel maksimal kâr elde etmek olan kapitalizmin tabiatına aykırıdır. Onun için önemli olan insan değil kârdır. Marks'ın Kapital'de belirttiği gibi, kapitalist %300 kârı görünce, sonunda kendi öleceğini bilse bile işlemeyeceği hiç bir cinayet yoktur. Günümüz kapitalizmi tam da bunu uygulamaktadır. Bu da insanın insan olma tabiatına aykırıdır. Bunun için miadını dolduran kapitalist düzenin sonlandırılması gerekmektedir.

Ne var ki, o hâlâ insanlığa zarar vermeye devam etmektedir.

Tüm kapitalist batı âlemi korona salgınından ölen ve ölecek olan insanlardan çok, virüsün yol açtığı krizden mahvolan ekonomiyi, düşen borsayı, iflas eşiğinde olan şirketlerin nasıl kurtarılabileceğini, zararlarının nasıl telafi edilebileceğini konuşuyor. Özellikle hava yolları şirketlerinin milyarlık zararları hazineden karşılansın derken, vatandaşa sunulan kamu hizmetlerinin iyileştirilmesini, ABD'de sağlık sigortasız 20 milyon insanın sigortalanmasını kimse düşünmüyor. Onlar binlerce insanın öleceğini kabullenerek, bir an evvel üretime geçmenin hesaplarını yapıyorlar. Virüsün başında önlem almakta gecikmelerinin nedeni de üretimin aksamamasıydı. Ama virüs kimseyi dilemedi.

Bilim insanlığın hizmetinde olmalı

İşverenler salgın başlayınca da bundan nasıl azami kâr elde edilir diye düşünmeye başladı. Bunlardan bir ABD Başkanı Trump'dır. Günümüzde tüm dünyada bilim adamları büyük bir çabayla bu virüse karşı bir aşı bulmaya çalışıyor. Bu çalışmaları yapanlardan ve aşıyı geliştirme aşamasında olan Tübingen'deki CureVac Alman firmasına Trump el atıyor ve firmayı bilim adamlarıyla beraber satın alıp bulunacak aşıyı ABD'ye mal etmek istiyor. Böylece patenti ABD'ye geçen aşıdan hem milyar kâr etmeyi hesaplıyor, hem de "Amerika first" anlayışını egemen kılmak istiyor. Trump'ın derdi insan sağlığı değil, kârdır. Ama Alman firmasında çalışan bilim insanları ve yöneticiler, biz aşıyı bir millet için değil insanlık için üretiyoruz diyerek Trump'ın müdahalesini engellediler. Çağımızda gerekli olan insanlığın hizmetindeki bilimdir. Bu da kapitalizmde hemen hemen mümkün değildir.

Sağlık sistemi ticari meta yapılamaz

Korona salgınıyla kapitalizmde kâra dayalı büyük ölçüde özelleştirilmiş olan sağlık sisteminin böylesine bir krizin üstesinden gelinmesinde ne kadar yetersiz olduğu ortaya çıktı. Özelleştirme sonucu hastaneler insan sağlığını merkeze alan kurumlar değil, kârı amaçlayan kurumlar haline geldi. Kâr adına özellikle yoğun bakımda yataklar azaltıldı, doktor ve personel sayısı düşürüldü. Şimdi salgın hastalık ortaya çıkınca sağlık sisteminin bütün eksiklikleri de su yüzüne çıktı. Kapitalist sistemin sağlık anlayışının insan sağlığı ile ne kadar bağdaşmadığı görüldü. Hastalık sigortasının olduğu Avrupa'da durum böyleyken özel hastanelerin yoğunlukta olduğu Türkiye'deki durumu insan düşünmek bile istemiyor. Acilen yapılması gereken, HDP'nin talepleri arasında olan "Özel hastanelerin de kamu hastanesi statüsünde hizmet sunması sağlanmalıdır". Zaman gelecek bir hastanedeki bir yatak bir insanın hayatını kurtarabilecektir. Yapılması gereken sağlık sisteminim yeniden devletleştirilmesi ve sağlığın ticari malzeme yapılmasına karşı mücadele edilmesidir.

Korona salgını dünya ölçüsünde üretimin düşmesine yol açınca, dünyada petrole olan talep de azaldı. Arz ise aynı kaldı. Arz- talep gereği petrol fiyatları hızla düşmeye başladı. Bu düşüşü önlemek için başta Suudi Arabistan olmak üzere OPEC ülkeleri petrol üretimini, arzı azaltıp fiyatları eski seviyede tutmak istedi. Bu ABD'nin de işine geliyordu, ama Rusya bu uygulamaya karşı çıktı. Petrol üretimini kısıtlamak istemedi. Bunun üzerine Suudi Arabistan petrol üretimini büyük ölçüde arttırarak petrol fiyatlarını daha da düşürdü, Rusya'ya savaş açtı. Bu savaşı Trump'da destekledi. Bu savaş gösterdi ki, kapitalistlerin bir kriz anında kendi aralarında bile bir sorunu çözmekten uzaktırlar. Onların kendi bencil tavırları ve kâr hırsları insanları her zaman bir savaşın eşiğine getirebilmektedir.

Karaborsacılar, fırsatçılar, sahtekârlar

Büyük tekeller büyük kârlar peşinde koşarken, küçük kapitalistlerde kendilerine göre bu korona salgınının yarattığı krizi fırsat bilerek büyük kârlar elde etme peşine düştüler. Bu salgın hastalık nedeniyle zorunlu olan hem hijyen önlemleri hem de karantina olayını bazı karaborsacıları, istifçileri, fırsatçıları, dolandırıcı ve ahlaksızları harekete geçirdi. Hijyen maddeleri olan kolonya, dezenfektan ve solunum maskelerinin fiyatları tavan yaptı. 15 TL olan kolonya şişesi 170 TL'ye, 25 TL'lik dezenfektan 80 TL'ye, 15-20 TL olan maskeler 150-200 TL'ye fırladı. Birçok mal karaborsaya çıktı, fiyatı 3-4 misli arttı. 4 TL'lik makarna 25 TL'ye kadar yükseldi. Toptancılar ve üretici firmalar istifçilik yapıyor, bilinçli olarak fiyatları arttırıyor. Halkın zor durumunu suiistimal ediyor. Ama kapitalizm budur. Kapitalist fırsatçıdır, ahlaksızdır, karaborsacıdır. O yüksek, ekstra kâr peşindedir. Bunun için her şey mübahtır.

Hükümet karaborsacılık suçtur diyor, ama dinleyen yok. Bazıları bu ahlaksızlıktır, sahtekârlıktır, Müslümanlığa sığmaz diyor. Bu kez dinci kesim ayağa kalkıyor. Ne ilgisi var bunun Müslümanlıkla diyor. Böyle bir tartışma Show moderatörü Ece Üner ile Ahmet Hakan arasında yaşandı. Ece Üner programında karaborsacıları eleştiriyor ve şöyle diyor: *"Namuslu esnafa hiçbir lafımız sözümüz yok. Ama Virüs mü, fırsatçılar mı daha hızlı yayılıyor? Bilemedik. Korona virüs geliyor, maske fiyatı 5 katına çıkıyor. Dezenfektan fiyatları katlanıyor. Makarna, 3 katına çıkıyor. Deprem oluyor, ev sahipleri kirayı 3 kat artırıyor. Sorsan hepimiz Müslüman'ız. Ama gel gör ki, namaz 5 vakit, ahlâk 24 saat farz. İhbar edin. Bu bizim vatandaşlık sorumluluğumuz"*. Ece Üner haklı, ama kapitalizmin dini-imanı yoktur. Varsada paradır, kârdır, vurgundur. Moral değerleri

onu ilgilendirmez. Din, İslam onun kârına yaradığı sürece, insanları uyuttuğu sürece iyidir, kendileri de temiz Müslüman dır. Ama "cürümü" işlerken din ve ahlak ikincildir. Din kapitalizmde "ahlaksızlığın" örtüsüdür.

Ahmet Hakan'a bir çift söz:

Ece Üner'in bu etik söylemlerine alınan Ahmet Hakan'da şöyle cevap veriyor:

"Yahu Ece Üner!

Bir sahtekârlık, bir fırsatçılık, bir ahlâksızlık gördüğünde...

Aklına niye Müslümanlık geliyor ki senin?

Dün de söylemiştim, bugün de söylüyorum: Fırsatçının, ahlâksızın, sahtekârın dinle diyanetle ilişkili olduğunu nereden biliyorsun?"

Ah Ahmet Hakan ah, bu ilişkiyi en iyi bilenlerden biri sizsiniz. Korona virüsünün Kuran'ı duayı, umreyi dinlemediğini en iyi bilenlerden biri sizsiniz. Sizin çok saygın bulduğunuz Cüppeli Ahmet Hoca korona virüsüne karşı dua basıp yayarsa ve hatta "satarsa" bunun bir ahlaksızlık, sahtekârlık olduğunu bilmez misiniz? Bu bir sahtekârın dinle diyanetle ilişkisi değil midir? Koca Diyanet İşleri Başkanı Cuma namazlarının salgını hızlandırdığını bilmez mi? Buna rağmen Cuma namazlarını ertelemezse bunun dinle ilişkili olduğu bilinmez mi? Sağlık Bakanı umreden

gelenlerin karantinaya alınması gerektiğini bilmez mi? Bunu yapmamasının dinle bir ilişkisi yok mu?

Doğrudur, namaz kıldığı halde ahlaksızlık, sahtekârlık, karaborsacılık yapanlar var, ama yapmayanlar da var diyorsunuz. "Ahlâksızlık yapanların, sahtekârlık yapanların, fırsatçılık yapanların alayının namazında niyazında insanlar olduğu yönünde"ki anlayış sekülerlerin bir "önyargısı"dır diyorsunuz. Burada söz konusu olan namazında ve niyazında olan veya olmayan tek tek insanların ahlaklı veya ahlaksız olmaları değildir. Söz konusu olan kapitalistlerin ve onların çıkarlarını savunan politikacıların dini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmalarıdır. Bu kapitalist burjuva düzeninde yalnız sahtekârlıkların, dolandırıcılıkların, karaborsacılığın ve istifçiliğin değil, sömürü ve baskının, yağma ve talanın üstünün dinle, halkın inançlarıyla, namazla ve niyazla örtülmesidir. Bunu en iyi yapanlardan biri, son zamanlarda sizin de uçağına bindiğiniz Erdoğan'dır. Balık baştan kokar. Bir Cumhurbaşkanın İslam dinini, namazı, niyazı bu derece kendi politik ve ekonomik çıkarları için kullandığı bir yerde, vatandaş da namazında niyazında gördüğü esnaf ve tüccarın fırsatçılık ve sahtekârlığının Müslümanlıkla ilişkisini kurar.

Fırsatçının, ahlaksızın, sahtekârın dinle diyanetle ilişkili olduğunu nereden biliyorsun? diye soruyorsunuz. Vatandaş Erdoğan'a bakıp, Cüppeli'ye bakıp, Diyanet İşleri Başkanı'na bakıp bu ilişkiyi kuruyor. Bir krizi bahane edip, fırsat bilip fiyatları artıran marketçinin koşa koşa cuma namazına gitmesi ise işin tuzu-biberidir.

Evet, bu korona salgını kapitalizmin gerçek "çirkin" yüzünü ortaya koydu. Şimdi bu çirkinlikleri göstererek, hükümetin beceriksizliklerini ortaya koyarak Erdoğan diktatörlüğüne karşı halkın bilinçli tutumunu güçlenmesini sağlayalım.

1. Sayfadan Devam

duğunu açıkladı. Önümüzdeki aylarda merkezin ABD'ye kayacağı tahmin ediliyor. Başta İtalya olmak üzere İspanya, Fransa, Al-manya krizin kıskacında bulunuyorlar. Bu ülkelerde değişik düzeyde sokağa çıkma yasağı kondu. Çünkü ölenlerin sayısı hızla artıyor; İtalya'da 6 bini geçti. İspanya'da 3000'e, Fransa'da 700'e, Almanya'da 200'e yaklaştı. Bu sayılar Çin'deki tüm ölü sayısından çok daha fazla. Çin ise virüsü kontrol altına aldı. Hatta İtalya'ya virüsle mücadelede yardımcı olmak için sağlık personeli bile gönderdi. Virüsü kontrol altına alan diğer bir ülkede Küba'dır. Küba da İtalya'ya ve Latin Amerika ülkelerine virüsle mücadele için sağlık personeli göndermektedir.

Avrupa ise hâlâ virüsle başa çıkamıyor. Virüse yakalanan ve hayatını kaybeden insanların sayısı her gün katlanarak yükseliyor. Korona krizi aynı zamanda birçok sağlık sisteminin içinde bulunduğu sefil durumu da ortaya koyuyor. Başa çıkamamalarının nedeni yalnız virüsün çok agresif olmasından değil, neoliberal kapitalist sağlık sisteminin yetersiz olmasıdır. Batıda neoliberal politikalar sonucu sağlık sistemi yıllarca süren kesintiye uğratılmış, özelleştirilmiş, azami kârı hedef alan kurumlar haline getirilmiştir. Hastanelerde gerekli personel, doktor ve bakıcı, yeterli yatak ve malzeme yoktur. İtalya'da ve diğer ülkelerdeki artan ölüm vakalarının nedeni de budur. İtalya'da sınırlı olan solunum makinelerine yaşama şansı olan genç hastalar bağlanmakta, yaşlılar bir kenarda ölüme terk edilmekteler. Onlarla ilgilenecek ne doktor ne sağlık personeli, ne de malzeme var. Hastanelerde yeterli maske dezenfektan yok. Yalnız İtalya'da değil, tüm Avrupa ülkelerinde sağlık sisteminin durumu hemen hemen aynıdır. Buna rağmen sağlık personeli büyük fedakârlıklar göstermekte, halklar da onlara alkışlarla teşekkür etmektedir. Çin ve Küba'da ise sağlık sistemi kamusaldır. Her zaman yeteri kadar doktor ve bakıcı, sağlık malzemesi bulunmaktadır. Devlet her an tam teşkilatlı binlerce kapasiteli sahra hastaneleri kurabilecek konumdadır. Şu an Avrupa ise böyle bir yetenekten mahrumdur. Bunun sorumlusu neoliberal kapitalist uygulamalardır.

Diğer doğal afetler gibi Covid-19 Korona virüsü de sınıf ve sınır, zengin ve fakir tanımıyor. Herkesi vuruyor. Ama bu virüsten en çok zarar görenler, hastalanıp ölenler yalnız yaşlılar değil, aynı zamanda toplumun en

zayıf kesimleri, yoksul ve fakirleri, gelir düzeyi düşük katmanları, işçi ve emekçileridir. Zenginler ise iyi yaşam koşulları nedeniyle virüse daha az yakalanmaktalar, yakalandıkları zamanda bu paralı, özelleştirilmiş sağlık sisteminde hemen test ve tedavi olabilmektedirler. Bir diğer deyişle bu sistemde paran varsa yaşarsın, paran yoksa ölürsün. Bu da kapitalist sistemin değil, Allah'ın bir yazgısı olarak halka yutturulmaya çalışılmaktadır.

Yaşanan bu gelişmeler batı kamuoyunda birçok sorunun ortaya çıkmasına, neoliberal kapitalist düzenin sorgulamasına neden olmaktadır. Nispeten fakir olan Çin ve Küba gibi sosyalist ülkeler virüsü kontrol altına alıp üstesinden gelirken, gelişmiş kapitalist Avrupa ülkeleri virüsü neden kontrol altına alamıyor, neden üstesinden gelemiyorlar? Nasıl olurda en zengin ülkeler bir virüse yenik düşerler, çaresiz kalırlar? Bu sorulara cevap verirken, bazıları Çin ve Küba'nın merkezi, otoriter yönetimleri sayesinde bu krizi atlattıklarını, Avrupa demokrasisinde böylesi otoriter yaklaşımların olamayacağını söyleyebilmekteler, neoliberal kapitalist sisteme toz kondurmamaktadırlar. Bazıları da bu ülkelerin sosyalizmden gelen yapıları nedeniyle, kapitalizmde olduğu gibi üretimin ve yaşamın merkezinde para ve kârın değil, insanın ve insan sağlığının olduğunu, insanların her türlü sağlık hizmetini ücretsiz alabildiğini, üretim araçlarındaki, fabrika ve kamu hizmetlerindeki devlet hâkimiyetinin insanları her türlü yokluk ve yoksulluktan, işsizlikten koruduğunu belirtmektedirler. Bunlara göre kapitalist ülkelerde ise tam tersi mevcut. Toplumsal yaşam ve üretimi belirleyen tekellerin para ve azami kâr hırsı ve sömürüdür, küresel neoliberal uygulamalardır. Burada insan ikincildir. İşlevi kapitale kapital katmaktır, kapitali çoğaltmaktır. Bu işlevi bittiği anda işsizdir, sokaktadır, açtır, çaresizdir, virüslerin saldırısı altındadır.

Özellikle son yıllarda bu neoliberal politikaları uygulayan batı ülkelerinde devlet bütün olanaklarını tekellere akıtırken, halka yönelik sağlık, ulaşım, su, elektrik gibi kamu hizmetlerini özelleştirdi, sosyal hakları kısıtladı, üretimin dış ülkelere kaydırılmasına teşvik etti. Toplumda küçük bir azınlık daha da zenginleşirken, geniş emekçi yığınları daha da fakirleşti. Korona virüsü salgını tam da bu neoliberal politikaların dolu dizgin uygulandığı bir dönemde ortaya çıktı. Neoliberal yöneticiler salgına aldırış etmedi. Salgına rağmen fabrikada işçiler çalıştırılmaya devam ettirildi. İnsan ve insan sağlığı düşünülmedi. Salgın büyüyünce de birden sağlık sisteminin yetersiz kaldığı ortaya çıktı. Özelleştirmelerin, sağlık sistemi ve diğer kamu hizmetlerinin metalaştırılmasının hata oldu-

talist endüstriyel gıda üretimi, virüslerin hayvan konakçılarda mutasyona uğraması, yayılması için fırsat sağlarken, insan popülasyonuna da enfekte etmesi için bir geçit sağlıyor. Tarım ve hayvancılığın endüstriyel modeli, her yıl yeni ve ölümcül küresel virüs tehdidinin bu noktaya nasıl geldiğini açıklıyor. Bu yüzden Korona ne ilk, ne de son olacaktır. Korona virüsü bile doğaya yapılan bu tahribatın bir sonucudur. Virüsün ABD tarafından çıkarıldığını ispatlayan komplo teorileri de, ABD emperyalizminin hala dünyaya tek başına hükmetmek için, binlerce insanın ölümü pahasına her türlü yöntemi uygulayabileceğini ispatlamaktadır. İster komplo teorilerine göre kasten, ister doğa talanının bir sonucu olarak çıksın, virüs neoliberal politikaların bir sonucudur.

ğu görüldü. Bu nedenle Sınırsız Doktorlar örgütünden Emmanuel Baron gibi bazı neoliberal aydınlar, Korona virüsü *"bizim sağlık sistemimizin ve sosyo-ekonomik modelimizin hatalarını ortaya çıkardı"* saptamasını yapmaktadırlar.

Toplumda neoliberal politikalar iyice diskresite olmaya, kamuoyunda artık yetti diyenler çoğalmaya, Korona virüs krizinden sonra hiçbir şey eskisi gibi olmamalı, geçmişten ve günümüzden ders çıkarılmalı görüşü yayılmaya başladı. Genel kanı, bu Korona krizinden çıkarken toplum bir dönüşüme uğramalıdır. Fransa Cumhurbaşkanı Macron bile *"bir gün sonrasından bir gün öncesine dönüş yoktur... tüm sonuçlarına katlanacağız"* diyerek neoliberalizm devrinin bittiğinden, yeni bir dönemin başlayacağından bahsetmeye ve kamu hizmetlerini savunmaya başladı. Şirketlerin devletleştirilmesi veya şirketlere devlet katılımı gündemde alındı. Bu yalnız Macron'da değil, buna benzer görüşler Merkel ve diğer Avrupa liderlerinde de ortaya çıkmaktadır. Günümüz toplumsal krizi neoliberal küreselleşmenin bir krizidir. Tüm ekonomik, sosyal ve doğal afetlerin sorumlusu azami kâr elde etmek için sınır tanımaz biçimde doğayı talan eden ve mahveden, insanı iliklerine kadar sömüren, ekolojik yapıyı mahveden, çevreyi kirleten, iklim değişikliğine neden olan, dünyayı yaşanmaz hale getiren küreselleşmiş neoliberal kapitalizmdir. Yoğun kapi-

Korona virüsü neoliberal kapitalizmin krizini iyice su yüzüne çıkardı ve onu temelden salladı. "Sınırsız özgürlüğü savunan Avrupa Birliği AB'de bile her ülke sınırlarını kapatıp ulus devlete dönüverdi. Toplum, virüsle neoliberalizm arasındaki ilişkiyi kurmaya başladı. Korona virüsü krizinden çıkarken hayatını kaybedecek binlerce, belki de on binlerce insanın sorumlusunun neoliberal politikalar olduğunu görmektedir. İnsanlar şu an hayatını kaybeden insan sayısının az olması için sokağa çıkmama gibi yasaklara, temel özgürlüklerin kısıtlanmasına katlanmaktadır. Onlar bu kadar çekilen "zulüm"den sonra, krizden çıkarken tekrar neoliberal eski düzeni istememektedir. Bu olağanüstü hal koşullarını da geçici olarak görmekte, kalıcılaşmasını ise asla düşünmemektedir. Ama nasıl bir düzen istediğini de "bilmemektedir." Eski düzen olmayacak,

ama yeni düzen nasıl olacak? Bu soruya cevap ararken herkesin aklına nereye doğru gidiyoruz, bu krizden nasıl çıkarız sorusu gelmektedir. Bu sorulara herkes durduğu yere göre cevaplar vermektedir.

Nereye gidiyoruz?

Her ne kadar Macron, Merkel gibi Avrupa liderleri birer liberal burjuva demokratı olarak gözükseler de, geçmişte uyguladıkları, iflası ortaya çıkmış neoliberal politikalar konusunda "özeleştiri" yapıyor konumuna gelseler de, onlar bu kapitalist sistemin ardıcıl savunucularıdır ve neoliberal politikalardan da vazgeçecekleri yoktur. Dün acımasızca neoliberal politikalar uyguladıkları gibi, yarın da otoriter, faşizan yöntemler uygulayabilirler. Şurası bilinmeli ki, neoliberal uygulamalardan sonra onların getirecekleri uygulamalar, düzen; daha otoriter, hürriyetleri kısıtlayacak bir düzendir. Bu Korona virüsü salgınıyla mücadelede onlar özgürlüklerin kısıtlanmasında, sokağa çıkma yasaklarının uygulanmasında ilerisi için geniş deneyler elde ettiler. Yığınların nasıl uysallaştırılacağını öğrendiler. Eğer yığınlar ilerde daha demokratik istemlerle ortaya çıkacak olurlarsa, uygulanacak otoriter yöntemler deneyleriyle birlikte hazırdır. Korona salgınından sonra da dünyada gidiş daha çok demokrasi değil, daha çok otoriter faşizan yönde olacaktır. Kaçınılmaz olarak despotik bir toplum gözükmektedir.

Onlar şimdi kamuoyunda var olan huzursuzluğu azaltmak, gerilimi düşürmek için kalktıkları neoliberalizmin "özeleştirisine" aldanılmamalıdır. Devletleştirme ve devlet katılım da aynı şeydir. Devletleştirmekten onların amaçları üretim ve hizmetleri halkın yaşam koşullarını iyileştirmek için kullanmak değil, büyük şirketleri kurtarmak, bunların krizi en az bir hasarla atlatmasını sağlamaktır. Yaza doğru salgının önü alınır ve normal yaşama doğru geçilirken, onlar yine hiçbir şey olmamış gibi davranmaya, halka kriz sürecini ne güzel yönettiklerini anlatmaya kalkacaklar, halkı yine uyutmaya çalışacaklardır. Krizin getirdiği ekonomik yükü de yine işçi ve emekçilerin sırtına bindireceklerdir. Şirketleri kurtarmak için yaptıkları paketlerin içeriği trilyon doları bulmaktadır. İşçi ve emekçiler için ise yapılmış bir tek paket yok. Onlar kolaylıkla işten atılmakta, yaşayabilmek için de sosyal yardım kasaları gösterilmektedir. Korona krizinden sonra işsizliğin artacağına, toplumun fakirleşeceğine, ama büyük tekellerin daha zenginleşeceğine şimdiden emin gözlerle bakılmaktadır. Virüs bulaşırken zengin fakir ayrımı yapmıyor, sınıfına bakmıyor. Ama iktidarlar virüsle mücadele ederken herkesin sınıfına bakıyor. İnsana sınıfına göre muamele ediyor.

İşçi ve emekçiler, ilerici ve demokratik güçler, neoliberal düzene muhalif olanlar için Korona krizinden sonra gelmesi istenen düzen, ütopik gözükse de sosyalizmdir, ama gerçekçi olan yönü sosyalizme açılan, tekellerin gücünün kırıldığı, kamu hizmetlerinde özelleştirmelerin sonlandırıldığı, topluma hizmetin esas alındığı, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletildiği ileri demokratik bir düzendir. Bu istek gerçekçi, ama gerçekleştirilmesi kolay değildir. Çünkü yığınlar hem örgütlü değil, hem mücadeleye hazır değil, hem de onları bu talepler doğrultusunda örgütleyecek ve harekete geçirebilecek devrimci örgütleri yok. Burjuvaziye sınıf temelinde karşı koyacak örgütler olmadığı sürece, burjuvazi yığınları istediği gibi etkisi altına alabilmekte ve yönlendirebilmektedir. Günümüzde görev bu örgütlülüğü ya-ratmaktır. Türkiye'deki sol ve demokratik devrimci güçlerin önünde de bu görev durmaktadır.

Türkiye nereye gidiyor?

Avrupa'da durum bu, korkunç. Ama Türkiye'de durum ne? Daha da korkunç! Avrupa ülkelerine göre daha otoriter ve faşizan olan ülkemizdeki tek adam rejimi, hem virüsle mücadeleyi iyi yönetemiyor, hem de bu öldürücü virüsü "Allah'ın lütfu" sayıp 100 milyarlık bir paketle kendi çevresini daha da zengin etmekle meşgul.

İktidar virüsle mücadeleyi iyi yönetemiyor, bunun sorumluluğunu da utanmadan halkın üstüne yıkıyor, onun vurdumduymazlığına, bazı alışkanlıklarına, cahilliğine yüklüyor. "*Herkes kendi olağanüstü halini ilan edebilir. Bunu illa devletin ilan etmesi gerekmiyor"* diyerek sorumluluğu tamamen insanlara yıkmaya çalışıyor. Kendi akıl dışı uygulamalarının, krizi bilimin öngördüğü yöntemlerle yönetilmesi gerektiği konusundaki kasıtlı ihmallerinin üstünü örtmeye çalışıyorlar. Gelmekte olan salgına rağmen 20 binden fazla kişinin umreye gitmesini engellemiyorlar. Umreden dönenlerin büyük kısmını, salgının hız kazandığı ortadayken, kontrolden geçirmeden 'canlı bomba gibi' halkın arasına salıyorlar. Bunlar salgına yeni bir ivme kazandırdı. Futbol maçlarından Cuma namazlarına kadar her türlü toplantıların yasaklanması konusunda geç kalındı. Hele namazlar konusundaki tutum cehaletin bilime meydan okumasıydı. Cuma namazlarında toplanan ahaliye hem toplu olmanın zararları anlatılıyor, hem de *"namaz kılana bir şey olmaz"* dercesine toplu namaz kıldırmaya devam ediyor. Camileri bir türlü kapatmak istemediler. Çıkıp halka açıkça *"bu mücadele dini inançla değil bilim ve akılla olur"* diyemediler. Bilim Kurulu'nun izolasyon, karantina önerileri bizzat Erdoğan tarafından reddedildi. Halkın sağlığını oy, iktidar ve kâr hırslarına feda ettiler.

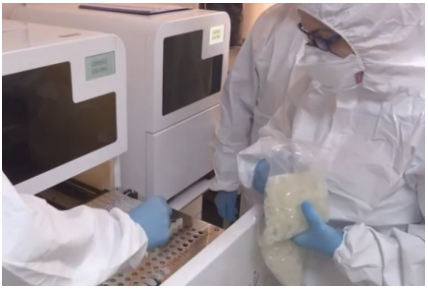

Hükümet OHAL'i, onun getireceği ekonomik yükten korktuğu için ilan etmiyor. Gerçekten de etmesin. Onun OHAL'i ilan etmesi demek halka, özellikle Kürt halkına ve demokratik güçlere daha çok keyfi baskı, daha çok kayyum, daha çok zindan demektir. Hükümet OHAL'i virüsle mücadele için değil, geçmişte de yaptığı gibi Kürt ve Türk demokratik güçleriyle daha rahat mücadele etmek için kullanacaktır. OHAL'i Erdoğan'a bırakmamalıyız, gerçekten de kendimiz elimize almalıyız, Avrupa'daki gibi uygulamalıyız. Bunun için sendikalar birlikte harekete geçmeli, vatandaşın kendi OHAL'inin vatandaşa olacak ekonomik sonuçlarının minimuma indirilmesi için işverenlerle ve hükümetle görüşmelere başlamalıdır. İşsizlik Fonu hemen devreye sokulmalıdır. DİSK bu konuda öncülük yapmalıdır. Vatandaş hükümetin ve işverenin kıskacında bırakılmamalıdır.

Erdoğan virüsle mücadeleyi Sağlık Bakanı Koca'ya bıraktı. Kendisi sarayına çekildi. Bu zor işlerde hedef olmak, karizmasını çizdirmek istemedi. Sağlık Bakanı da yandaş medya yardımıyla kamuoyunda süreci çok iyi yönetiyor izlenimini yarattı. Ama yalancının mumu yatsıya kadar yanar misali, kısa zamanda hiç de öyle olmadığı, sürecin iyi yönetilmediği ortaya çıktı. Zira süreci yönetmek demek, sağlık sistemini halkın sağlığını koruyacak duruma getirmek demektir. Türkiye'deki sağlık sistemi, belki ABD'den biraz iyice, zira orada 30 milyona yakın insan sağlık hizmetlerinden mahrum, ama Avrupa'dan fersah fersah geridedir. Türkiye'de sağlık sisteminin sınıfsal karakteri, neoliberal özelliği çok belirgindir. Erdoğan döneminde bu çok daha belirginleşti. Özel hastanelerin açılışı desteklenirken devlet hastaneleri kendi başına bırakıldı. Parası olan özel hastaneye gider, istediği sağlık hizmetini alır. Kendisine anında Covid-19 Korona testi de yaptırır, gerekirse karantinada tedaviye aldırır. Ama fakir olanlar devlet hastaneleri kapısında sürünür, tesadüfen yaşar, tesadüfen ölür, yaşamı Allah'ın takdirine kalmıştır. Bakan Korona virüsü Covid-19'la mücadelede, sağlık sistemini devlet hastaneleri kapısında sürünen 80

milyonluk nüfusun %90'ını bu virüsün pençesinden kurtarmayı asla düşünmedi. Gerçi Medipol Hastaneleri gibi özel hastane zincirine sahip bir bakandan böyle bir yaklaşım beklemek tam bir saflık olur, ama o bakanlık koltuğunda oturan birini de halk sağlığı konusunda sorguya çekmek bizimde hakkımızdır. Çok doğru olarak bazılarının yaptığı gibi bakandan hastanelerinin kapısını halka açmasını beklemek son çare, "ultima ratio" değildir, halk sağlığı için beklenen bir adımdır. O bunu yapmaz, çünkü sınıfsal konumu gereği zengini sever, fakiri sevmez. Ama bakan olarak ondan bizim vergilerimizi nereye harcadığının, virüsle mücadelede nleri yaptığının hesabını da sormamız grekir. Halk sağlığını düşünen bir bakan dolar gelecek diye 500 bin aşı kitini ABD'ye satmaz. Halk sağlığını düşünen bir bakan elindeki bütçeyi maske, dezenfektan gibi koruyucu maddeleri ve solunum aletlerinin tedariki için ayırır, hastaneleri personel ve maddi olarak güçlendirir. Bütün Avrupa ülkeleri hizmet dışı olan doktor ve sağlık personelini göreve çağırırken, bakan güvenlik soruşturmasından geçemedi diye hâlâ çalışan doktorları işten atmaktadır. KHK'dan atılan doktor ve sağlık personelinin ise lafını bile ettirmemektedir. Bakanın sağlık sistemini virüse karşı hazırlama diye bir derdi, bir sorunu olmamıştır. Sonuçta kendinin de bir parçası olduğu neoliberal sağlık sistemini uygulamaya devam etmiştir.

Ülkede korona virüsü yayılırken bakan acil önlemler almakta da geç kalmıştır. Lokanta ve kahvelerin, pastane, bar ve eğlence yerlerinin kapatılmasında geç kalınmıştır. Sosyal mesafelendirme ve sokağa çıkmama yönünde yasaklar sözde kalmıştır. 65 yaş üstüne uygulanan sokağa çıkma yasağının ise hiçbir etkisi olmamıştır. Genel olarak sokağa çıkmanın bir bütün olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Bu gidişle Türkiye'nin kısa zamanda İtalya'ya benzeyeceğinden korkulmaktadır. Çünkü İtalya da bu düzenlemeleri yapmakta çok geç kalmıştı. Sonucu ise herkesin bildiği gibi felakettir. Virüsle mücadele acilen yapılması gereken zorunlu kamu hizmetleri ve çalışma dışında tüm işletmelerde işe ara verilmesini, halkın sokağa çıkması zorunlu ihtiyaçların tedariki dışında genel olarak yeniden düzenlemesini gerektirmektedir. Avrupa sokakta kısa süreli iki kişi dışında her türlü gezintiyi, toplantıyı yasaklamıştır. Ama sağlık sistemini düzeltemeyen bu hükümetten salgının yayılmasını azaltacak sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi de beklenmemelidir. Onlar düzenleme deyince baskıyı ve hâlâ azda var olan hürriyetleri tamamen yasakla-mayı anlarlar. Bunun için genel sokağa çıkma kısıtlamaları bu otoriter devlete bırakılmamalıdır, bu düzenleme sendikalar ve meslek kuruluşları başta olmak üzere tüm sivil toplum kuruluşlarının katıldığı TBMM'de kurulacak bir komisyona verilmelidir. Muhalefet ve tüm sivil toplum

kuruluşları bu yetkiyi almak için sesini ve mücadelesini yükseltmelidir.

Bu virüsle mücadele demokrasiyi ve sosyal devlet anlayışını gerektirir. O da bizde hak getire. Bu anlayıştan devletin ne kadar uzak olduğu açıklanan ekonomik önlemler paketinde de görülmüştür. Tüm neoliberal rejimler gibi onlar için de söz konusu olan, önemli olan halk değildir, işçi ve emekçiler, esnaf ve zanaatkârlar değildir, büyük şirket, tekel sahipleri kapitalistlerdir. Özellikle Erdoğan için kendi çevresindeki inşaat şirketleridir.

Zenginler için ekonomik paket

Günlük yaşamı felce uğratan Korona virüsü Türkiye'de de ekonomiyi de sarstı.

Karantina ve sokağa çıkma yasakları, sosyal mesafelendirme önlemleri üretimi etkiledi. Küçük firmalar işyerlerini kapatırken, büyük firmalar kısa çalışmaya veya üretime ara vermeye başladılar. Birçok yerde üretim durdu. Ekonomik bir krizle karşı karşıya kaldı. Özellikle işyerlerini kapatan esnaf zor duruma düştü. Hükümetin acilen firmaların iflas etmesini, ekonominin bir resesyona girmesini önlemek için tedbirler almasını zorunlu kıldı. Durumu görüşmek için geniş katılımlı bir toplantı yapılması gerekiyordu.

Geçtiğimiz günlerde bu toplantı Erdoğan başkanlığında yapıldı. Kapital ve iktidar kesiminden toplantıya katılım genişti, ama işçi ve emekçi kesimlerden, muhalefetten bir tek katılım yoktu. Şekil, biçim, dış görünüş toplantının içeriğini de belirliyordu. Katılanlar kapitalist ve iktidar temsilcileri olduğuna göre alınan kararlar da onların çıkarlarını öngören kararlar olacaktı. Öyle de oldu. 4 saat süren toplantıdan sonra açıklanan önlemlerin hepsi sermayeyi, büyük şirketleri kurtarma ve kollama yönündeydi. İşçiler ve emekçiler, esnaf ve zanaatkârlar için alınan, onların ekonomik durumunu rahatlatacak tek bir önlem yoktu. Bu da onların temsilcilerinin toplantıya neden çağrılmadığının ispatı idi. Tekel ve iktidar temsilcileri halktan topladıkları vergi ve primleri kendi aralarında paylaştırırken işçiler ve esnaflar tarafından rahatsız edilmek istenmemişlerdir. Zira işçi ve esnaf temsilcileri iktidar ve işveren tarafından "kabul edilemez" taleplerini kamuya açıklamışlardı.

DİSK Başkanı Arzu Çerkezoğlu Korona virüsüyle mücadele sürecinde işçilerin işten atılmasının yasaklanmasını istiyordu. Aksi takdirde zaten %13,5 olan işsizlik oranı daha da büyüyecek ve buna ücretsiz izine çıkartılan yeni bir işsizler ordusu eklenecekti. Bu ise yüz binlerce işçinin aç sokağa atılması demektir. Oysa devlet esnaf ve küçük ölçekli işletmelerin vergi, sigorta primleri, kira gibi giderlerini ve işçilerinin ücretlerini üstlenebilir, böylece hem esnafın iflas etmesi, hem işçinin sefalete girmesi önlenmiş

Koronavirüs'ten kaynaklanacak krizin en çok işçi kesmini etkileyeceğini belirten Çerkezoğlu hükümete seslendi: İşten çıkarma yasaklansın!

olabilirdi. Hatta işsizlerin ve şimdi işsiz kalacak olanların, emekli ve düşük gelirli grupların su, elektrik, gaz öde-meleri süreç boyunca tamamen ertelenebilir, temel ihtiyaç ve temizlik maddeleri karşılanabilirdi. Böylece hükümet Korona virüsüyle mücadelede en önemli etmen olan halkın beslenme ve temizliğine önem verdiğini de göstermiş olurdu. Ama hükümetin, Erdoğan'ın böyle bir derdi yoktu. Pakette emekçiler lehine tek "olumlu" karar en düşük emekli maaşının 1500 lira olarak belirlenmesi ve 65 yaş üzerindekilere bir şişe kolonya dağıtılması kararıdır. Bu ise açıkça insanlarla alay etmektir. Avrupa ülke yöneticileri halklarını rahatlatmak için neoliberal uygulamalara en azından eleştirel bir yaklaşımı sergilerken, Erdoğan doludizgin neoliberal uygulamalara devam etmekte, hatta Korona virüsünü "Allah'ın bir lütfu" görüp, bu virüsün yol açtığı salgın felaketini kendi yandaşlarını daha da zenginleştirmek için kullanmaktadır. Bundan sonra "sıkılma-dan" birlik ve beraberlikten bahsetmekte, demokratik güçlere ve muhalefete de birlik ve beraberliği bozuyorlar diye saldırmaktadır. Saldırsın, kolonya dağıtılan emekli ve işçinin, kendilerine 100 milyar dağıtılan yandaş ve patronlarla asla bir birlik ve beraberliği olmayacaktır.

Neşelenen ve neşelendiren

Erdoğan'ın 18 Mart 2020'de "Ekonomik İstikrar Kalkanı" olarak sunduğu 100 milyar

liralık paket iş çevrelerini sevindirdi. Gerçi 100 milyar liralık yani 15 milyar dolarlık bir paket Avrupa'nın ve ABD'nin bir trilyon dolarlık şirketleri kurtarma paketleri yanında cüce kalmakta, ama bu Türk şirketlerini bir avanta bulmuş gibi tatmin etmektedir. Pakette büyük şirketlerin SGK ödemeleri 6 ay ertelenmekte, vergi kolaylıkları getirilmekte, bankalarına olan kredi anapara ve faiz ödemeleri ötelenmekte, zor durumda olan firmalara finans desteği sağlanmaktadır. Erdoğan bu paketi açıklarken keyiften dört köşe olan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu gülümseyerek, neşesi yerinde sırıtıyordu. Erdoğan ona bakıp "neşen yerinde" diye "espri" yaptı. Görmeye değer bir "tablo" idi. Sanki milletin anasına küfrediyorlardı. Neşelenene değil neşelendirene bakmak gerekiyordu. İşçiye hava, emekliye kolonya patrona 100 milyar verirsen neşelenenin de kim olacağını sormaya gerek yok.

Ama Erdoğan'ın en çok neşelendirdiği şüphesiz inşaat sektöründeki yandaş müteahhitlerdi. Bu sektörde uzun zamandır konut satışları durgundu. Bu durgunluğu gidermek, konut stokunu eritmek için değeri 500 bin liranın altında olan konut satışlarında %20 koşul olan peşinat ödemesi %10'a düşürüldü. Böylece konut satışlarının artacağını bekleyen müteahhitlerin de neşeleri yerinde. Onlar için de Korona virüsü Allah'ın tam bir lütfu oldu.

Ne yapmalı ?

Erdoğan Korona salgınının açtığı krizden daha "güçlenerek" çıkmayı planlamaktadır. O bu kriz sürecinde "tökezlendiğini" reddediyor, "küresel düzende köklü değişiklikler" yaşanacağını, "yeni bir döneme" girileceğini kabul ediyor. Ama Türkiye'de bir değişiklik olmayacağını, yeni döneminde Erdoğan dönemi olacağından emin gözüküyor. Uluslararası alanda her otoriterleşmenin kendisine yarayacağından hareket ediyor. O kendi konumunu güçlendirmek için kriz sürecinin yönetilmesine yapılan eleştirileri anında boğdurmakta, muhalefeti susturmaya kalkışmaktadır. Hapishanelerdeki virüs salgını tehlikesini hiçe saymakta, çıkartacağı infaz yasasıyla canileri serbest bırakırken Demirtaş, Kavala gibi düşünce zanlılarını içerde tutmakta, Kürdistan'da belediyelere yeni kayyımlar atamakta, onları tutuklatmaktadır. 'Birlik beraberlik" çağrıları arasında Kürtlere, demokratik güçlere meydan okumaktadır. Hapishaneleri onları içeri almak için boşalttığını da saklamamaktadır.

Ama Erdoğan bu baskıyı nereye kadar sürdürebilir? Hala ciddiyetini anlamadığı Korona salgını onu daha çok zor duruma sokacaktır. Ülkenin İtalya'nın konumuna gelmesi bir an meselesidir. Ama Türkiye İtalya'nın yaptığı gibi yaşamı ve çalışma hayatını durduracak, haftalarca sürecek bir sokağa çıkma yasağını hem ekonomik, hem sosyal olarak kaldıramaz. Avrupa Korona salgınının sonuçlarıyla mücadele için 900 milyar Euro ayırdı. Erdoğan'ın ayırdığı ise 15 milyar dolar. Bu para kasada yok, nereden bulunacağı da belli değil. Türkiye hızla İtalya koşullarına geldiği zaman halkın tepkisi de yükselecek. Erdoğan bu tepkiyi bastırmak için daha çok baskı uygulayacak, hatta orduyu halkın üstüne sürecektir. Tüm dünya otoriterleşirken Erdoğan daha da faşistleşecektir. Erdoğan'ın biz bu krizden daha güçlenerek çakacağız dediği, ülkede artan faşizm olacaktır.

Erdoğan'ın bu planlarını boşa çıkarmak ise mümkündür. Bunun için şimdiden ilerici ve demokratik güçler kollarını sıvamalıdırlar. Virüsün ülkemizde hızla yayılmasının nedeninin Erdoğan'ın uyguladığı neoliberal politikalar olduğunu halka anlatmalıyız, hem halkı, hem kendimizi örgütlemeliyiz. Virüse yakalanmak ve virüsten ölmek Allah'ın yazgısı değil, Erdoğan'ın yanlış politikaları olduğunu halka açıklamalıyız. Bu virüs Erdoğan'ın gitmesini kolaylaştıran bir neden yaratabilir. Bu fırsatı de-ğerlendirmek bizlerin elindedir.

DURUM
Gözümüz, kulağımız, sesimiz!

Halkımıza Çağrı!

Korona virüsle mücadele için İdlib'den, Rojova'dan, Başur'dan, Libya'dan askerler hemen geri çekilsin!

Silahlanma ve savaş durdurulsun!

KORONA virüsü salgını küresel bir boyut kazandı. Virüsün ulaşmadığı ülke kalmadı. Virüs zengin, fakir ülke ve insan, hükümran ve hükmedilen tanımıyor. Herkesin canını yakıyor. Ama en çok canı yanan en alta kalanlar, fakirler ve yoksullar, işsizler ve yaşlı emekliler, işsiz kalmakla karşı karşıya kalan işçiler ve emekçiler. Üsttekilerin, hükmedenlerin, zenginlerin ve kapitalistlerin tuzu kuru. Onlar istedikleri an test olabiliyorlar, tedavi görebiliyorlar. Ama işçiler ve fakirler, yoksullar ve emekçiler "zor durumda" olan sağlık sisteminde en son düşünülenler. Yönetenler onları bir sürü görüp, *"ölen ölür, kalanlarla sömürü devam eder"* demekteler, işçi ve emekçileri ölüme terk etmektedirler. Bu haksızlığa karşı savaş, kapitalist sisteme karşı savaşla iç içedir.

Virüs küresel neoliberal kapitalizmi teslim aldı, onun başta sağlık sistemi olmak üzere kamu hizmetlerini özelleştirmesinin, azami kâr hedefiyle metalaştırılmasının yanlışlığını tüm çıplaklığı ile ortaya koydu. Yıllardan beri Türkiye de dahil tüm gelişmiş ve gelişmekte olan kapitalist ülkeler özellikle halk sağlığını düşünmeden sağlık sisteminde yoğun bir tasarrufa giderken, kamu hastanelerini bakımsızlığa terk ederken, özelleştirirken; silahlanmaya ve savaşa olan harcamaları aklın ve hafızanın alamayacağı ölçüde arttırdılar. Bugün Korona virüsle mücadelede tüm devletlerin çaresizliği bu politikaların sonucudur. Amerika'nın Teksas eyaletinde Korona virüsüne karşı aşı geliştirilirken, "parasızlıktan" çalışmaların durduğu, bugün virüsün yarattığı çaresizlik ortamında gün yüzüne çıkıyor. Silaha para var ama bilimsel araştırmaya yok. Test kiti yok, aşı yok, tedavi için ilaç yok. Ama tank çok, roket çok, obüs ve top çok, savaş uçağı ve bomba çok. Bunlara giden para, sağlık ve diğer kamu hizmetlerinden, bilimden kesilen paralardır, halkın omuzlarına bindirilen vergiler ve zamlardır. Korona salgını halkların gözünü açmaya, neoliberal politikaların ne demek olduğunu göstermeye başladı. İnsanlar korona salgınından sonra başka bir toplum, başka bir dünya istemeye başladılar.

Türkiye'de otoriter faşizan iktidar korona salgınıyla mücadelede tamamıyla yetersiz kaldı. ABD ve AB gibi zengin kapitalist ülkeler silahlanma nedeniyle yetersiz olan sağlık sistemlerine rağmen, salgınla mücadeleyi götürebilecek mali güce sahipler. Silah ve savaş

sayesinde dünya sömürüsünden elde ettikleri trilyon dolarların birkaç trilyonunu salgınla mücadeleye ayırdılar. Vatandaşlarının işe gitmeme, evde kalma, sokağa çıkmama masraflarını bir nebze karşıladılar.

Türkiye'de ise; *"Umre kutsal bir görevdir ertelenmez"* diyen, hiçbir önlem almaya yanaşmayan Erdoğan şaşkın, bocalamaktadır. Devlet kasası tamtakır, Merkez Bankası akçesi yenmiş, bitmiş, İşsizlik Fonu'ndaki 130 milyar lira uçmuş, yerinde yok. Nereye gitti bu paralar? Bu paralar ihaleyi çarpan yandaş müteahhitlere gitti; en çok da silahlanmaya, İdlib'de, Rojova'da, Başur'da, Libya'daki savaşlara gitti. Hâlâ da gidiyor. Halkın sırtına bindirilen vergilerden, zamlardan alınan paralar milyon dolar olarak ÖSO denen çapulcuların maaşına gidiyor. Alınan ve sipariş edilen S400'lere, F35'lere ödeniyor. Bu silahlanma ve savaşlarla Erdoğan faşizan iktidarını sürdürmekte ve ayakta kalabilmektedir. O halkın sağlığını değil, aşırdığı ve aşıracağı paraları, ihaleleri düşünmektedir.

Ama halkımızın artık silahlanmaya ve savaşlara verecek, ÖSO çapulcularını besleyecek parası yoktur. Buralara akan paraların hemen korona salgınıyla mücadeleye ayrılması gerekmektedir. Avrupa'daki gibi en az 14 gün sokağa çıkmamayı, evde kalmayı sağlayacak bir önlemin ekonomik yükünü karşılamak, acil test kiti ve tedavi ilaçlarını ve solunum aletlerini temin etmek, büyük fedakârlıklarla çalışan sağlık personelinin korunma önlemlerini almak, hastanelerin alt yapısını güçlendirmek için savaşa, silahlanmaya giden paralar hemen kesilmelidir. Elde avuçta ne varsa halkın sağlığı için seferber edilmelidir.

İşçi ve emekçiler, gençler ve kadınlar, hümanistler ve aydınlar, barışsever ve demokratik güçler!

İnsanlarımızın Korona salgınında ölmesiyle askerlerin Suriye'de, Irak'ta, Libya'da ölmesi birbirine bağlıdır. İdlib'den, Rojova ve Başur'dan, Libya'dan askerler hemen geri çekilsin! Savaşa ve silahlanmaya son verilsin!

Savaşa giden paralar hemen Korona salgınıyla mücadeleye ayrılsın! İtalya olmayalım!

Halkımızın kimsenin toprağında gözü yoktur. Erdoğan'ın işgal ve ilhak politikasına karşı çıkalım. Sesimizi yükseltelim. Bu ses bizleri hem Korona virüsünün öldürmesinden kurtaracak, hem de Erdoğan'ın faşizan iktidarının da sonunun gelmesini sağlayacaktır!

TKP 1920
www.tkp-online.com

Bangewazî ji bo gelê me!

Ji bo tekoşîna dijî vîrûsa Korona
Leşker divê yekser ji Idlib, ji Rojava, ji Başur û ji Libyayê paşve bête kêşan

Çekkirî û şer bête rawestandin

BERBELAVBÛNA vîrûsa korona geheşte asteke cîhanî. Welat neman ku vîrûs negeheştiyê. Vîrûs ti ferqê di navbeyna welatên dewlemend an kasib, kesên desthilatdar an yên hukum lê tê kirin nake. Canê hemûyan dişewitîne. Lê ewên ku bi zêdehî canê wan dişewite, ewên di rêzên xwarê denin wek, feqîr û hejar, bêkar û pîrên xanenişîn, karker û kedkarên ku karên xwe ber bi wundakirinê de ne. Ewên ciyê xwe di rêzên bilind de girtîne wek, desthilatdar, dewlemend û kapitalîst xwedî mecalin, ew kengî bixwazin dikarin bêne testkirin û derman kirin. Lê feqîr û karger, kasib û kedkar di nav rewşek giran de nin, di sîstema tendurustiyê de ew herî dawiyê têne bîranîn. Desthilatdar wan wek garanê dibînin. Yên dimirin bila bimirin, yên mayîn jî zêrandina li ser wan dê berdewam be. Karger û kedkar ber bi mirinê têne hiştin. Tekoşîna dijî vê neheqiyê, ji tekoşîna dijî sistema kapîtalîst cudatir nîne.

Vîrûsê kapîtalîzma neolîberal a cîhanî

exsîr girt. Xeletiya bi seretayî sistema wê ya tenduristiyê, takekskrina xizmetguzariyên giştî (kamû) bê şik ji bo qazancên zêdetir bi şêwek gelek vekirî rayêxiste ber çavan. Bi salane ku Tirkiye jî di nav de ew welatên kapîtalîstên geşepêdayî û ewên ber bi geşepêdanê diçin, qet guh nedane tenduristiya gel, teserûfên gelek mezin di sîstema tenduristiyê de kirine, Nexweşxaneyên giştî hatine ihmalkirin û takekskirin, lê zêdekirina xercên ji bo çekkirn û şer geheştin endazekê ku eqil û hişê mirovan nagire. Îro neçariya tekoşîna dijî vîrûsa Korona encama siyaseta van dewletan e. Li eyaleta Teksas`a Amerika dijî vîrûsa korona aşiyek tê peyda kirin lê ji ber "bê peretiyê" xebat tê sekinandin û ew rewşa bêçaretiya vîrûsê afirandi wekî ronahiya roja li ber çavan e. Ji bo çekan pare hene lê ji bo lêkolînên zanistî nînin. Kît`a testê nîne, aşi nîne, derman nîne. Lê tank pirin, roket pirin, obûs û top pirin, balefirên şer û top pirin. Ew parên ji bo vana têne xerckirin, ew pare ji sistema tendurustiye, ji xizmetguzariyên giştî, ji zanistiyê têne birîn, bac û zemên nû li ser serê gel têne sepandin. Nexweşiya koronayê çavên xelkê vekirin û zanîn ku encamên polîtîkayên neoliberalizmê çine û dê çawa bin. Mirov paş nexweşiya koronayê daxwaza civateke nû û daxwaza dunyayayeke nû dikin.

Li Tirkiyê desthilata otoriter û faşist di tekoşîna dijî korona de kêm maye. Dewletên dewlemend û kapîtalist wek dewletên DYA û YA ji ber xercê çek kirînê, her çend sistema wan ya tenduristiyê tekûz jî nebe dîsan mecalên wan yên aborî hene ku tekoşîna dijî korona de berdewam bin. Bi firotina çek û teqemenî dunya şelandin, bi trîlyonan pere qezençkirin û hindek ji wan peran jî dikarin ji bo tekoşîna dijî korona bidene aliyekê. Pêdawîstiyên hemwelatîyên xwe yên ku naçine kar, di mal de dimînin, dernakevine derve kêm jî be dabîn dikin.

Li Tirkiyê "Umre erkek pîroze nabe paşde bête xistin, dibêje Erdogan ku çi tedbîran jî hilnagire, vê gavê ketiye nav tevliheviyekê. Kasa dewletê virt û vala, sendên banka nawendî hatine xwarin, xilasbûne, 130 milyar lîrên di kasa fonda bêkariyê de firdan, çûn, di cî de nemayne, çi li van perena hatin? Ev perene ketine berûka mutahidên hevalbendên wan; piranî jî ji bo çekkir kirinê, ji bo şerê li Idlibê, li Başur, li Rojava û li Libyayê hatine xerckirin û têne xerckirin. Bac û zemên li ser serê miletî de hatî sepandin ku bi milyonan dolar tê terxankirin, i bo ratiba pîs û çepelên bi nav ÖSO têne xerckirin. Ji bo kirîna S400 û F35 an têne xerckirin. Erdogan desthilatdariya xwe ya faşîzane bi kirîna van çekan û bi vî şerî ve îdame pê dide. Ew tendurustiya gel nafikure ew tenê ketiye xema talankirina van peran e.

Lê gelê me êdî ne amadeye pereyan ji bo çek kirînê, şeran û xwedî kirina pîs û çepelên ÖSO xerc bike. Ev parên ji van dera tê xerckirin divê êdî ji bo tekoşîna dijî korona bêne xerckirin. Wek Ewropa bi kêmasî 14 rojan xelk li malên xwe de bimînin û ratiba wan, bi vî pereyî bête dabîn kirin. Bi lezgînî kîtên testê, dermanên dermankirinê, cîhazên bêhnxweşkirinê bêne peydakirin. Endamên sektora tenduristiyê bi fedekariyeke mezin karên xwe encam didin, divê evene baş bêne parastin, ji bo bihêzkirina binesaziya nexweşxanan perên ji bo çekkir ê têne xerckirin, bête sekinandin. Di nav dest û lepên mede çi hebe ji bo tenduristiya gel bête terxan kirin.

Karger û kedkar, cuwan û jin, humanîst û roşenbîr, hêzên aştîxwaz û demokratîk!

Mirina mirovên me bi koronayê, mirina leşkerên me li Sûriyê, li Êraqê, li Libyayê bi hev re girêdayîye. Divê leşker ji Idlibê, ji Rojava, ji Başur û ji Libyayê paşde bêne kêşan! Çek kirin û şer bi dawî bête anîn!

Perên ji bo şer diçin, bila ji bo tekoşîna dijiî korona bêne xerckirin!

Çavê gelê me li axa kesê nîne. Divê em dijî polîtîkayên Erdogan yên dagîrkerî û ilhaqkirinê derkevîn. Em dengê xwe bilind bikîn. Ev denge dê me ji mirina koronayê rizgar bike, hem jî dê dawiya rejîma Erdogan ya faşîzane bîne!

TKP 1920 www.tkp-online.com